

Рейтинговий звіт ВМВН-01-с

Звіт про визначення кредитного рейтингу

Тип рейтингу:	кредитний рейтинг банку (рейтинг контрагента) за українською Національною шкалою кредитних рейтингів
Емітент:	ТОВ «БМ Банк»
Дата визначення:	30.03.2007 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB
Прогноз рейтингу:	<i>стабільний</i>

Рейтинг банку визначено за Національною шкалою кредитних рейтингів, на що вказують літери ua у позначці кредитного рейтингу. Національна шкала кредитних рейтингів дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Вихідна інформація

Для здійснення рейтингового аналізу ТОВ «Кредит-Рейтинг» використовувала повну фінансову звітність банку за 9 місяців 2006 року, внутрішню формацію, надану ТОВ «БМ Банк» у ході рейтингового процесу, в тому числі під час спілкування спеціалістів рейтингового агентства із уповноваженими представниками банку, а також іншу інформацію, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного рейтингу

Рейтинг позичальника рівня "uaBBB" відображує ДОСТАТНЮ СПРОМОЖНІСТЬ позичальника вчасно і повністю виконати в умовах українського фінансового ринку свої боргові зобов'язання, однак, такий позичальник має підвищену чутливість до впливу несприятливих змін у комерційних, фінансових та економічних умовах, ніж позичальники з вищими рейтингами.

Стабільний прогноз вказує на відсутність наявних передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Кредитний рейтинг банку ТОВ «БМ Банк» за національною шкалою визначено вперше. Раніше рейтинг банку або його боргових зобов'язань за національною шкалою не визначалися.

Основні фінансові показники

Показник	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007
Актив, тис. грн.	77 801,45	151 314,27	254 207,05	373 809,48
Чистий кредитно-інвестиційний портфель, тис. грн.	70 921,64	133 990,88	205 157,46	287 923,31
Депозити, тис. грн.	9 839,57	35 091,51	102 564,50	168 996,59
Власний капітал, тис. грн.	58 583,79	59 887,60	61 452,33	88 176,83
Доходи, тис. грн.	-1 452,17	2 241,56	8 492,57	20 483,87
Витрати, тис. грн.	2 871,39	5 252,30	10 054,28	20 437,33
Прибуток до сплати податку, тис. грн.	-4 323,57	-3 010,73	-1 561,71	848,56
Чистий прибуток, тис. грн.	-4 323,57	-3 010,73	-1 561,71	46,54
Доходність активів (ROA), %	-	-	-	0,012
Доходність капіталу (ROE), %	-	-	-	0,053

Деякі кількісні дані цього звіту наведено після округлень. У зв'язку з цим підсумкові значення окремих показників можуть не представляти собою точну арифметичну суму їх складових.

Фактори, що підтримують рівень кредитного рейтингу

- Основним власником ТОВ «БМ Банк» є російський ВАТ «Банк Москви», який входить до п'ятірки найкрупніших банків Росії

Фактори, що обмежують рівень кредитного рейтингу

- ТОВ «БМ Банк» здійснює діяльність протягом 9 місяців 2006 року, що ускладнює прогнозування його розвитку;
- Наявність законодавчих та політичних ризиків, які не підконтрольні керівництву ВАТ «Банк Москви» та вплив яких керівництво банку не може прогнозувати

Зміст

РЕЗЮМЕ.....	5
1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО БАНК.....	8
2. ПОТОЧНА СИТУАЦІЯ У БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ.....	9
2.1. Динаміка основних макроекономічних показників у 2006 році	9
2.2. Огляд ключових подій 2006 року та їхнього впливово на стан та розвиток банківської системи України	10
2.3. Діяльність українських банків протягом 2002-2006 років та поточна ситуація у банківській системі України	10
2.4. Місце ТОВ «БМ Банк» у банківській системі України	15
3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ	17
3.1. Розвиток якісних показників діяльності.....	17
3.1.1. Відносини з контролюючими органами, судові позови	17
3.1.2. Розвиток регіональної структури банку	17
3.1.3. Розвиток клієнтської бази	17
3.1.4. Стан розвитку карткового бізнесу та інфраструктури його обслуговування	18
3.1.5. Структура власності ТОВ «БМ Банк»	19
3.1.6. Афілійовані компанії ТОВ «БМ Банк»	19
4. ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ	24
4.1. Виконання нормативів НБУ.....	24
4.2. Джерела формування ресурсів.....	25
4.2.1. Капітал.....	25
4.2.2. Зобов'язання.....	26
4.2.3. Депозити	27
4.3. Напрями розміщення коштів.....	28
4.3.1. Активи	28
4.4. Ліквідність	29
4.5. Кредитно-інвестиційний портфель	30
4.5.1. Резерви та неплатежі	32
4.6. Фінансові результати діяльності	33
4.6.1. Доходи.....	33
4.6.2. Витрати.....	33
5. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ.....	35
6. ВИКОНАННЯ ПЛАНІВ ТОВ «БМ БАНК» НА 2006 РІК.....	41
7. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ТОВ «БМ БАНК» НА 2007-2009 РР.	44

Резюме

Основним власником ТОВ «БМ Банк» є російський ВАТ «Банк Москви», який входить до п'ятірки найкрупніших банків Росії.

Станом на 01.01.2007 р. Банк Москви володіє частками, що складають більше ніж 10% статутних фондів 23 компаній (з яких 7 банківські установи): в Латвії (Рига) – AS «Latvijas Biznesa banka» (99,87% участі) в Білорусії (Мінськ) – Унітарним підприємством «Іноземне підприємство «Москва-Мінськ» (100%), в Естонії (Талин) – Eesti Krediidipank (59,82%), у республіці Татарстан – АКБ «Зареч'є» (12,77%), в Російській Федерації: ВАТ КБ «Мосводоканалбанк» (50,1%), ВАТ «Акціонерний комерційний банк «Руський земельний стандарт» (30,37%), ВАТ «Російський національний комерційний банк» (19,99%). Також, у складі Групи Банку Москви працюють але не обліковуються у консолідованому балансі Групи, швейцарська фінансова компанія BM Holding LTD, російські виробничі та видавничі компанії. Станом на 01.01.2007 р. чисті активи Банку Москви складають 361,75 млрд. руб. (69,24 млрд. грн.), кредитний портфель – 238,81 млрд. руб. (45,65 млрд. грн.), клієнтські ресурси - 330,31 млрд. руб. (63,35 млрд. грн.), капітал - 38,44 млрд. руб. (7,29 млрд. грн.). За результатами діяльності у 2006 році банком отримано балансовий прибуток обсягом 7,26 млрд. руб. (1,39 млрд. грн.), що на 37,2% більше, ніж обсяг прибутку попереднього року, субординований борг Банк Москви складає 2,66 млрд. дол. США та 5,0 млрд. руб.

ТОВ «БМ Банк» за результатами діяльності протягом перших 9 місяців 2006 року на українському ринку банк піднявся на 55 позицій у ренкінгу НБУ та станом на 01.01.2007 р. посідав 96 місце в Україні, а його чисті активи склали 0,11% сукупних банківських активів, що свідчить про агресивну політику засновників банку щодо майбутніх позицій ТОВ «БМ Банк» на українському ринку.

Станом на 01.01.2007 р. ТОВ «БМ Банк» не має регіональних підрозділів по території України та представлено Головним офісом, який є власністю спорідненої з Банком Москви компанії, але протягом 2007-2009 рр. ТОВ «БМ Банк» планує відкрити щонайменше 100 нових відділень. Розвиток клієнтської бази ТОВ «БМ Банк» відбувається повільно, на що також впливає відсутність у банку регіональної мережі, мережі власних банкоматів та терміналів, не налагоджене імітування платіжних карток, а також жорстка конкуренція послуг та банківських продуктів, що існують на ринку.

Станом на 26.03.2007 року обсяг статутного капіталу ТОВ «БМ Банк» збільшено до 88,157 млн. грн. (62,9 млн. грн., станом на 01.01.2007 р.). Показники покриття власним капіталом активних операцій (23,59%) та забезпечення власним капіталом кредитно-інвестиційних ризиків (30,63%) банку перебувають на рівні вищому, ніж середні за системою значення (12,51% та 14,11%, відповідно). Станом на початок 2007 року капіталізацію банку можна оцінити як високу.

Станом на 01.01.2007 р. обсяг зобов'язань ТОВ «БМ Банк» складає 285,63 тис. грн., а їх питома вага у структурі пасивів - 76,41%. Найбільшу питому вагу у зобов'язаннях ТОВ «БМ Банк» складають кошти клієнтів (59,17%). Структура залучених міжбанківських ресурсів характеризується домінуванням залишків

коштів на кореспондентських рахунках – до 64%. Питома вага коштів від Банку Москви на коррахунку ТОВ «БМ Банк» складає 37,57% у загальній заборгованості перед комерційними банками.

За підсумком роботи ТОВ «БМ Банк» у 2006 році у депозитному портфелі банку до 93,0% займали кошти юридичних осіб, хоча це співвідношення буде знижуватися із розвитком роздрібного бізнесу (до 77% протягом 2007 року). Ресурсна база банку характеризується наявністю високої концентрації за кредиторами банку: питома вага заборгованості банку перед 20 найбільшими кредиторами - 92,51% зобов'язань, питома вага 10 найбільших клієнтських депозитів - 21,6% депозитного портфеля клієнтів.

Обсяг чистих активів ТОВ «БМ Банк» протягом неповного звітного року зріс у 4,8 рази – до 373,8 млн. грн. станом на 01.01.2007 р. Питома вага високоліквідних активів у нетто-активах складала 37,25%. Притаманно високі для початкового періоду діяльності на ринку показники миттєвої, поточної та короткострокової ліквідностей банку наблизилися до рівня близького до середнього по українських банках та характеризують банк як достатньо ліквідний, хоча з поступовим розвитком кредитування можна очікувати подальшого зниження ліквідності та, відповідно, збільшення ризиків ліквідності за активними операціями.

Протягом аналізованих 9 місяців 2006 року банк стрімко нарощував обсяги кредитно-інвестиційного портфеля (288,29 млн. грн., або 77,05% у валових активах) переважно за рахунок кредитування (коефіцієнт сфокусованості у кредитуванні складає 73,37%). Намагаючись універсалізувати свою діяльність, банк активно розвивав як корпоративний, так і роздрібний напрямки, хоча і на сьогодні залишається орієнтованим на кредитування переважно корпоративного сектора (89,1%). Кредитний портфель банку має підвищену концентрацію у торговельному секторі та секторі будівництва (до 67% станом на 01.01.2007 р.) та є низько диверсифікованим за контрагентами: питома вага заборгованості 20 найбільших контрагентів 78,5% регулярної заборгованості, питома вага 10 найбільших кредитів – 110,71 млн. грн., або 52,34% кредитного портфеля. Наявні валютні дисбаланси кредитного та депозитного портфелів банку компенсуються операціями банку на міжбанківському ринку. Загалом, якість активів банку є високою: станом на 01.01.2007 р. банк не має простроченої, сумнівної та безнадійної заборгованості, а коефіцієнт чистоти кредитно інвестиційного портфеля складає 0,13%.

За підсумком діяльності банку протягом перших 9 місяців 2006 року одержано 20,44 млн. грн. доходів. Від'ємне значення торговельного доходу пояснюється втратами банку від торгівлі іноземною валютою (проведення переоцінки активів та пасивів в іноземній валюті після падіння курсу євро). За результатами року витрати банку становили 20,44 млн. грн. Співвідношення витрати/доходи (99,77%) та витрати/активи (5,47%) залишаються на рівні значно вищому, ніж у середньому по українських банках (86,63% та 10,57%), тому, щоб забезпечити більш прибутковий розвиток установи в подальшому, необхідно намагатися знижувати це співвідношення. Показник чистої процентної маржі (4,32%) перебуває на близькому до системного рівня (4,75%). Показники рентабельності активів (0,012%) та капіталу (0,053%) характерні для фінансової установи, яка тільки

розпочинає діяльність та можуть порівнюватися із банківською системою загалом (1,22% та 9,74%, відповідно), але слід відмітити.

За інформацією, наданою банком, перший рік своєї діяльності ТОВ «БМ Банк» закінчив з фінансовим результатом у розмірі 9,2 тис. дол. США. Слід зауважити, що при реєстрації Банку виникли від'ємні курсові різниці за рахунок конвертації євро у гривню у розмірі 454 тис. дол. США. Без урахування курсової різниці, одержаної до початку своєї фінансової діяльності (і за результатами перевірки зовнішнього аудиту за міжнародними стандартами обліку), фінансовий результат складе 400 тис. дол. США.

Банк виконав як балансові, так і бюджетні плани за основними фінансовими показниками: за обсягом активів перевиконав план на 22,1%, за зобов'язаннями – на 27,9%, за обсягом чистого прибутку – на 45,2%

Банком розроблено стратегію на 2007-2009 фінансові роки, згідно якої протягом 2007 року банк розвиватиме основний напрямок діяльності – кредитування, та підвищить питому вагу наданих кредитів на 6,8 в. п. - до 75,4% в активах, зменшить питому вагу власного капіталу до 13,4% та, відповідно, знизить показники покриття активних операцій та кредитно інвестиційних ризиків власним капіталом, диверсифікує ресурсну базу за використанням фінансування від материнського Банку Москви (до 28% у пасивах) та емісією власних боргових зобов'язань (облігацій) (до 9,8% у пасивах).

1. Загальні відомості про банк

ТОВ «БМ Банк» є однією з дочірніх компаній російського ВАТ «Банк Москви» - уповноваженого банку Уряду Москви (далі Банк Москви) та було зареєстровано Національним банком України 08.12.2005 р. Банк Москви було створено у 1995 році і на сьогодні він входить до п'ятірки найбільших російських банків за обсягом активів и власного капіталу. Його представництва розташовані практично у всіх економічно вагомих регіонах Росії.

Основною метою створення дочірнього банку ТОВ «БМ Банк» в Україні для Банку Москви було входження на український ринок крупної дочірньої універсальної банківської установи російського Банку Москви, одним з напрямків діяльності якої планувалася підтримка російських та українських підприємств будівельного сектора, що розпочнуть свою діяльність на будівельних майданчиках Києва, а також для обслуговування корпоративних клієнтів та роздрібного сектора. Тому, навіть за умов змін керівництва столиці вагомим фактором залишиться наявність фінансової підтримки провідного російського банку з накопленням досвідом та розумінням українського бізнесу менеджментом банку.

Повна юридична назва банку – Товариство з обмеженою відповідальністю «БМ Банк». Станом на 01.01.2007 р. статутний капітал банку складав 62,9 млн. грн., та його розподілено між двома власниками: частка головного засновника Банку Москви складала 99,50%, частка швейцарської компанії «БМ Холдинг Лтд» – 0,50%. За інформацією, наданою агентству, 26.03.2007 року Національним банком було зареєстровано нову редакцію статуту, згідно якої обсяг статутного капіталу банку збільшено до 88,157 млн. грн. Протягом звітного року склад акціонерів банку залишався без змін. Місцезнаходження банку було змінено: з вул. В. Васильківської (Червоноармійська), буд. 94, у м. Києві банк переніс Головний офіс у нову будівлю на Бульвар Шевченко 37/122, цей офіс є власністю спорідненої з російським Банком Москви компанією.

Можна виокремити перші етапи розвитку ТОВ «БМ Банк» на Україні:

- у грудні 2005 р. Національний банк України завершив процес реєстрації дочірньої кредитної установи Банку Москви в Україні – «БМ Банку». Статутний капітал сформовано в валюті України (гривні) обсягом, що є еквівалентним 10 млн. євро.
- У січні 2006 р. ТОВ «БМ Банк» и SWIFT Service Bureau уклали договір щодо підключення банку до мережі SWIFTNet через SWIFT Service Bureau.
- 3 лютого 2006 року ТОВ «БМ Банк» отримує ліцензію НБУ на проведення банківських операцій.
- У березні 2006 року ТОВ «БМ Банк» набув участі у Фонді гарантування вкладів фізичних осіб.
- В травні 2006 р. Банк отримав Ліцензію ДКЦПФР на здійснення діяльності по випуску та обігу цінних паперів та став членом Української міжнародної фондової біржі.

ТОВ «БМ Банк» позиціонує себе як універсальний банк, що надає повний спектр банківських послуг.

2. Поточна ситуація у банківській системі

2.1. Динаміка основних макроекономічних показників у 2006 році

Зростання активності банків на ринку готівкової валюти з 1,98 млрд. дол. США у січні до 4,33 млрд. дол. США у грудні супроводжувалося їх активністю на міжбанківському ринку (Обсяг операцій лише за четвертий квартал 2006 року перевищив 30 млрд. дол. США, тоді як у першому кварталі 2006 року склав 21,5 млрд. дол. США).

Національним банком України у червні 2006 року було знижено облікову ставку з 9,5% до 8,5% та збільшено обсяг інтервенцій на валютному ринку, сальдо за якими було від'ємним лише протягом перших чотирьох місяців 2006 року. Обсяг операцій на міжбанківському ринку та операцій банків з готівковою іноземною валютою зростав, з певним переважанням обсягу валюти, реалізованої населенню. Це було спричинено, насамперед, зростанням обсягів довгострокового кредитування (питома вага таких кредитів у грудні 2006 року склала 60%) та поживленням активності банків на міжнародних фінансових ринках.

Зростання операцій з іноземною валютою було також підкріплено зростанням залишків за банківськими вкладенням населення в іноземній валюті, які з початку року збільшилися на 57,6%, та досягли 9,5 млрд. дол. США. Золотовалютні резерви НБУ, порівняно з початком року зросли на 14,75% та склали 22,26 млрд. дол. США. на кінець 2006 року.

Для підтримки ліквідності банківської системи Національний банк України у 2006 році здійснив рефінансування банків на загальну суму 8 331,8 млн. грн., з них 5 572,6 млн. грн. – кредити овернайт, 1358,0 млн. грн. – операції прямого РЕПО, 1 007,5 млн. грн. – кредити, надані через тендер, 378,8 млн. грн. – операціями своп, 14,85 млн. грн. – кредити під заставу майнових прав на кошти банківського вкладу.

Зростання «довгих» грошових агрегатів перевищило зростання готівки та коштів на поточних рахунках, що було поштовхом для нарощення банками активних операцій, зокрема, кредитування. Середньозважена ставка рефінансування банків Національним банком України за всіма інструментами протягом року зменшилася з 13% (у січні, лютому 2006 р.) до 9,5% (у грудні 2006 р.), що стимулювало українські банки формувати портфелі державних цінних паперів, зокрема, ОВДП та депозитних сертифікатів НБУ.

Поглиблення розриву між залученими та розміщеними коштами населення і підприємств (за рік співвідношення залучених депозитів юридичних та фізичних осіб до вимог за кредитами знизилося з 93% до 75%) було обумовлено також розширенням можливостей доступу крупних банків до міжнародних ресурсів. При цьому, можливість виходу банків на міжнародні ринки капіталу вплинуло і на динаміку відсоткових ставок за кредитами та депозитами (середні ставки за кредитами в національній валюті з початку року зменшилися на 1,5 в. п. та склали 14,9%, в іноземній валюті відповідно на 0,4 в. п. – до 11,2%. Ставки за депозитами знизилися на 1,1 в. п. у національній валюті та на 1,0 в. п. – в іноземній, та складають 7,4% та 5,8% відповідно).

2.2. Огляд ключових подій 2006 року та їхнього впливово на стан та розвиток банківської системи України

З кінця 2005 року почав діяти Закон України «Про іпотечні облігації», що дозволив банкам України розширити можливості рефінансування, та створив можливості застосовування облігацій як інструменту управління ліквідністю.

Було введено в дію «Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків» від 17 листопада 2006 року, що дозволяє НБУ розширити перелік інструментів монетарного впливу на діяльність Української банківської системи.

У 2006 році іноземним банкам дозволено відкривати філії на території України, проте вливання іноземного капіталу слід очікувати переважно за рахунок подальшого придбання українських банків іноземними банківськими установами.

Слід зазначити, що з початку 2007 року набрали чинності нові вимоги Інструкції «Про регулювання діяльності банків», зокрема, щодо розміру регулятивного капіталу Українських банків, що повинно стимулювати укрупнення Українських банків.

Протягом 2004–2006 років ринок злиттів та поглинань у банківській системі України активізувався. Іноземними інвесторами було придбано ряд крупних та середніх українських банків. За період з 2002–2006 років кількість банків з іноземним капіталом зросла з 20 до 35, з яких кількість банків зі 100% іноземним капіталом збільшилася з 7 до 13, при цьому активне вливання іноземного капіталу відбулося в період 2005-2006 років.

Можливе обмеження розміру іноземного капіталу у банківській системі України може вплинути на вливання іноземного капіталу в українську банківську систему та динаміку основних показників діяльності вже існуючих банків з іноземним капіталом.

2.3. Діяльність українських банків протягом 2002-2006 років та поточна ситуація у банківській системі України

Основними тенденціями розвитку банківської системи України протягом 2002-2006 років були:

- високі темпи росту банківської системи;
- вихід українських банків на міжнародні фінансові ринки шляхом випуску єврооблігацій та залучення синдікованих кредитів;
- укрупнення банківського капіталу, що було підкріплено вливанням іноземного капіталу в банківський сектор;

Банківська система України протягом 2002-2006 року демонструвала значні темпи зростання: чисті активи українських банків зросли у 5,75 рази, капітал – у 14,2 рази, переважно за рахунок банків першої та другої груп.

У 2006 році НБУ було зареєстровано 11 банків (у 2005 році – 6), з яких 2 (ТОВ «КБ «Дельта» та АКБ «Престиж») посідали відповідно 6 та 16 позиції у третій групі банків за ренкінгом НБУ станом на 01.01.07 р. Ще 4 банки увійшли до четвертої групи банків, займаючи позиції з 138 до 169.

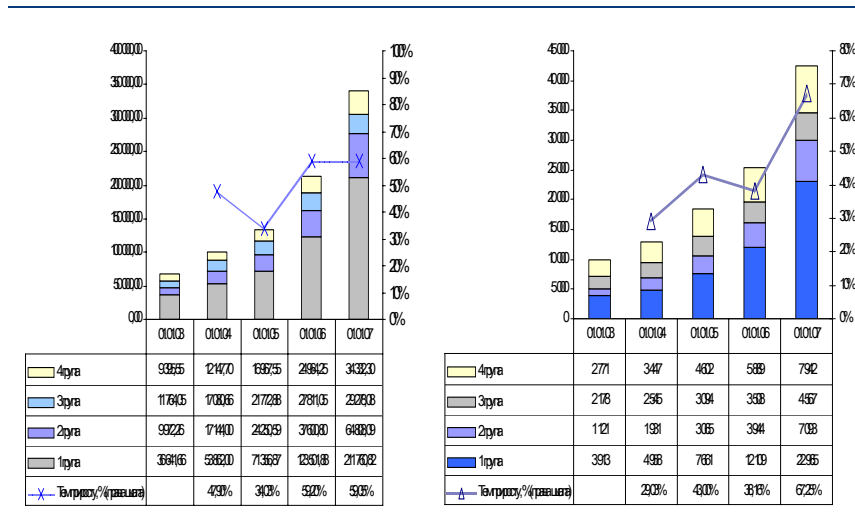
Порівняно з початком року кількість діючих банків зросла на 6 – до 169 банківських установ станом на 01.01.07 р., з яких 166 банків є учасниками фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Реєстрова чисельність банків на кінець 2006 року склала 170 банків, з яких переважна більшість зареєстрована у Київській (60%), Дніпропетровській (8%), Харківській (7%), Донецькій (6%) та Одеській (6%) областях.

Переважна більшість банків першої та другої груп має розгалужену мережу територіальних підрозділів. Мережа філій банків України станом на 01.01.07 р. складається з 1415 діючих філій.

У стані ліквідації перебуває 19 банків, з них 16 банків ліквідуються за рішенням НБУ, 3 – за рішеннями господарських (арбітражних) судів.

Наприкінці 2006 року НБУ було підвищено розмір активів, за якими банки розподілено між групами, в результаті чого змінилися обсяг та питома вага окремих груп банків у загальних активах банківської системи. Слід зазначити, що питома вага найбільших та великих банків (перша та друга групи банків) у банківській системі України зросла з 75% (станом на 01.01.06 р.) до 81% (станом на 01.01.07 р.), що свідчить про укрупнення банківської системи.

Динаміку активів та капіталу банківської системи України відображено на діаграмах.

Діаграма 1.1. Структура активів (діаграма зліва) та капіталу (діаграма справа) українських банків, млн. грн.

Темп приросту активів банківської системи України у 2006 році відповідав темпу приросту у попередньому, при цьому зростання власного капіталу банків відбувалося значно вищими темпами.

Зростання активів українських банків у 2006 році відбулося переважно за рахунок збільшення кредитів клієнтам, інвестицій в асоційовані та дочірні компанії та коштів в інших банках. Натомість, зменшився обсяг цінних паперів, емітованих НБУ у портфелях банків, зростання яких у попередньому році склало 2,4 рази. Приріст інших складових був незначним та поступався загальному приросту активів банківської системи (Таблиця 1.1).

Таблиця 1.1. Структура активів українських банків

Активи	Обсяг на 01.01.05, млн. грн.	Питома вага у загальних активах, %	Обсяг на 01.01.06, млн. грн.	Питома вага у загальних активах, %	Обсяг на 01.01.07, млн. грн.	Питома вага у загальних активах, %
Грошові кошти та залишки на рахунках в НБУ	13 851,088	10,3	24 918,94	11,7	26 493,45	7,8
Цінні папери, емітовані НБУ	2 703,618	2,0	6 487,20	3,0	4 567,71	1,3
Кошти в інших банках	19 359,360	14,4	25 591,29	12,0	42 309,60	12,4
Цінні папери	5 266,994	3,9	7 583,22	3,5	9 319,03	2,7
Кредити та заборгованість клієнтів	87 519,381	65,1	142 276,76	66,5	245 522,53	72,2
Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	186,617	0,1	267,69	0,1	535,11	0,2
Основні засоби та нематеріальні активи	8 752,653	6,5	11 617,56	5,4	18 554,21	5,5
Нараховані доходи до отримання	1 422,236	1,1	1 938,33	0,9	2 823,81	0,8
Інші активи	2 434,683	1,8	2 342,64	1,1	2 960,26	0,9
Резерви під активні операції	-7 148,734		-9 145,64		-12 906,41	
Разом чисті активи	134 347,880	-	213 877,98	-	340 179,29	-

У 2006 році позвавилася робота банків на ринку цінних паперів та відбулася зміна структури їхніх портфелів. Так, якщо на початок 2006 року обсяг торгових портфелів українських банків склав 587 млн. грн., то за рік вони збільшилися на 2,8 млрд. грн. – до 3,4 млрд. грн. станом на 01.01.07 р. Загалом, портфель цінних паперів банків, без урахування державних цінних паперів, за рік збільшився на 1,7 млрд. грн. – до 9,3 млрд. грн. станом на 01.01.07 р. (приріст портфеля цінних паперів банків у попередньому році склав 2,3 млрд. грн.).

За 2006 рік зобов'язання банків збільшилися на 57,9%, та на 68,2% складаються з коштів юридичних та фізичних осіб (приріст зобов'язань у 2005 році склав 62,5%). Структуру зобов'язань українських банків наведено нижче у таблиці.

Таблиця 1.2. Структура зобов'язань українських банків

Зобов'язання	Обсяг на 01.01.05, млн. грн.	Питома вага, %	Обсяг на 01.01.06, млн. грн.	Питома вага, %	Обсяг на 01.01.07, млн. грн.	Питома вага, %
Кошти банків	20 350,52	17,6	31 998,67	17,0	76 644,67	25,8
Кошти клієнтів	90 934,62	78,4	147 094,05	78,1	202 928,99	68,2
Емітовані банками сертифікати	477,68	0,4	833,84	0,4	991,47	0,3
Емітовані банками інші боргові цінні папери	149,65	0,1	2 020,83	1,1	5 173,12	1,7
Нараховані витрати	999,25	0,9	1 857,54	1,0	3 056,68	1,0
Відстрочені податкові зобов'язання		0,0	663,97	0,4	1 681,82	0,6
Інші зобов'язання	3 014,73	2,6	3 958,24	2,1	7 136,45	2,4
Усього зобов'язань	115 926,45	100,0	188 427,13	100,0	297 613,18	100,0

Незважаючи на інтенсивне зростання цінних паперів власного боргу у пасивах українських банків, які за рік збільшилися майже у 2,6 рази – до 5,1 млрд. грн., їхня питома вага у зобов'язаннях залишається незначною.

Темп зростання клієнтських коштів у 2006 році поступався їхньому зростанню у попередньому році та темпу зростанню вкладень у кредитний портфель і склав 38% за 2006 рік (у 2005 році – 61,8% відповідно), що свідчить про диверсифікацію джерел ресурсів для проведення активних операцій.

Іноземні інвестиції та посилення конкуренції у банківській сфері стимулювали нарощення банками статутних фондів, в результаті чого темп приросту власного капіталу по банківській системі України (67,3%) перевищив темп зростання їхніх активів (59,1%), а рівень забезпечення активних операцій власним капіталом зріс з 11,9% станом на 01.01.06 р. до 12,5% станом на 01.01.07 р.

Нарощення статутних фондів українськими банками обумовило приріст цієї складової капіталу на 62,7% – до 26,3 млрд. грн., а перевищення ринкової ціни акцій над їх номінальною вартістю обумовило дворазове зростання емісійних різниць – з 0,6 млрд. грн. станом на 01.01.06 р. до 1,2 млрд. грн. станом на 01.01.07 р.

Зростання цін на нерухомість протягом року дало можливість українським банкам проводити переоцінку власних активів, зокрема, приміщень, у результаті чого резерви переоцінки у капіталі збільшилися з 2,5 млрд. грн. на початок 2006 року до 5,4 млрд. грн.

Структуру власного капіталу українських банків наведено нижче у таблиці.

Таблиця 1.3. Структура власного капіталу українських банків

Капітал	Обсяг, станом на 01.01.05, млн. грн.	Питома вага, %	Обсяг, станом на 01.01.06, млн. грн.	Питома вага, %	Обсяг, станом на 01.01.07, млн. грн.	питома вага, %
Статутний капітал	11 648,34	63,2	16 144,44	63,4	26 266,18	61,7
Викуплені акції або паї	-44,95	-0,2	-36,29	-0,1	-6,74	0,0
Емісійні різниці	417,34	2,3	542,53	2,1	1 198,41	2,8
Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди банку	1 841,59	10,0	2 968,87	11,7	4 804,53	11,3
Резерви переоцінки	2 035,83	11,1	2 536,73	10,0	5 445,91	12,8
Накопичений фінансовий результат минулих років	1 259,54	6,8	1 124,45	4,4	713,35	1,7
Прибуток звітного року, що очікує затвердження	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0
Результат поточного року	1 263,76	6,9	2 170,12	8,5	4 144,47	9,7
Усього власного капіталу	18 421,43	63,2	25 450,85	100,0	42 566,11	100,0

Загальні доходи банківської системи за 2006 рік склали 41,5 млрд. грн., що на 51,7% перевищує доходи 2005 року. Зростання процентних доходів склало 59,1%, комісійних – 44,0%, прибутку від участі в капіталу – 44,0%, результату від торговельних операцій – 72,4%. Натомість, обсяг інших доходів та дивідендного доходу зменшився на 36,7% та 19,5% відповідно, попри їхнє значне зростання у попередньому році.

Загалом, зростання доходів українських банків у 2006 році перевищило зростання їхніх витрат за аналогічний період.

Обсяг витрат, понесених українськими банками у 2006 році, склав 36,0 млрд. грн., що на 47,5% перевищує витрати 2005 року. Структура витрат у поточному році не зазнала суттєвих змін та є наступною: процентні витрати складають 46,1% загальних витрат, загально-адміністративні витрати та витрати на персонал – 13,6% та 19,4% відповідно, витрати на формування резервів – 12,7%. Обсяг та питома вага інших статей витрат є незначними.

Операційний прибуток банків за 2006 рік склав 10,1 млрд. грн., чистий прибуток – 4,1 млрд. грн. (у 2005 році – 5,8 млрд. грн. та 2,1 млрд. грн. відповідно). Загалом, протягом 2006 року спостерігається покращення ефективності функціонування банківської системи, про що свідчить підвищення рентабельності активів з 1,01% у 2005 році до 1,22% у 2006 році та рентабельності власного капіталу з 8,53% до 9,74%, відповідно.

2.4. Місце ТОВ «БМ Банк» у банківській системі України

ТОВ «БМ Банк» працює на національному банківському ринку з лютого 2006 року. Протягом нетривалого періоду своєї діяльності позиція банку в банківській системі України зміцнилась, про що свідчать збільшення його питомої ваги в банківському секторі. Так, за результатами діяльності банку у першому звітному періоді станом на 01.04.2006 р. ТОВ «БМ Банк» було віднесено до 4-ї групи за класифікацією НБУ (дрібні банки), він посідав 151 (із 164) місце по банках України в цілому та 96 (із 109) місце у своїй групі. Вже станом на 1 січня 2007 року чисті активи ТОВ «БМ

Банк» складала 373,81 млн. грн., та він посідав 96 (із 169) місце по банках України в цілому та 37 (із 110) місце у 4-ї групі за класифікацією НБУ (дрібні банки). Аналогічні позиції банку за розміром зобов'язань та власного капіталу. Станом на початок 2007 року питома вага його чистих активів складала 0,11% чистих активів усієї банківської системи України, що свідчить про агресивну політику засновників банку щодо майбутніх позицій ТОВ «БМ Банк» на українському ринку

За результатами діяльності протягом перших 9 місяців 2006 року на українському ринку банк помітно зміцнив свої ринкові позиції піднявшись на 55 позицій у ренкінгу НБУ та станом на 01.01.2007 р. посідав 96 місце в Україні та 37 місце у четвертій групі, а його чисті активи складала 0,11% сукупних банківських активів.

3. Організаційно-правові аспекти

3.1. Розвиток якісних показників діяльності

3.1.1. Відносини з контролюючими органами, судові позови

За інформацією, наданою банком, за результатами двох перевірок діяльності банку, що були проведені ПФУ та ГУ НБУ у 2006 році, до банку фінансові санкції не застосовувалися, штрафи не нараховувалися, заходів контролюючими органами не здійснювалось.

Протягом 2006 року до ТОВ «БМ Банк» не було претензій, що розглядалися у судовому порядку. Банк не виступав позивачем та/або відповідачем за жодним із судових позовів.

3.1.2. Розвиток регіональної структури банку

Станом на 01.01.2007 р. ТОВ «БМ Банк» не має регіональних підрозділів по території України та представлено Головним офісом, який розташовано Бульварі Т. Шевченка 37/122, цей офіс є власністю спорідненої з Банком Москви компанію.

Протягом 2007-2009 рр. ТОВ «БМ Банк» планує відкрити щонайменше 100 нових відділень, 15 з яких, передбачається відкрити в різних адміністративних районах міста Києва, орієнтованих переважно на роздрібного споживача.

Зокрема, у 2007 році мережею установ банку планується відкрити 30 відділень з яких: 27 великих відділень (в населених пунктах з населенням понад 200 тис. осіб), 3 середніх відділення (на території з населенням до 200 тис. осіб). Таким чином, протягом поточного року банк планує покрити 16 обласних центрів України, Сімферополь та 2 найбільших курортних міста АР Крим, а також 6 адміністративних районів м. Києва. У 2008 році планується відкрити наступні 30 регіональних установ, з яких: 9 в обласних центрах України, 5 - в м. Києві і 16 в містах з населенням більше ніж 100 тис. осіб. З них: 20 – великі відділення, 10 – середні відділення. У 2009 році планується відкрити 40 регіональних підрозділів, зокрема: 15 крупних, та 25 середніх установ. Плановий обсяг витрат складатиме 9,19 млн. грн. (з яких 60% - витрати на придбання у власність).

3.1.3. Розвиток клієнтської бази

Динамічний розвиток українського банківського сектора, жорстка конкуренція послуг та банківських продуктів, що існують на ринку, вимагають від новостворених банків більш гнучкої політики обслуговування клієнтів, найновітніших та найякісніших сервісів для входження на ринок та завоювання власної ринкової долі.

Таблиця 3.1. Кількість клієнтів-фізичних та –юридичних осіб ТОВ «БМ Банк», осіб

Клієнтська база		01.01.2007
Клієнти-фізичні особи		
Позичальники		124
Вкладники		132
Власники поточних рахунків		137
Усього:		256
Клієнти-юридичні особи		
Позичальники		66
Вкладники		41
Власники поточних рахунків		211
Усього:		320

Розвиток клієнтської бази ТОВ «БМ Банк» відбувається повільно, на що також впливає відсутність у банку регіональної мережі та можливості обслуговувати потенційних клієнтів поза головним офісом банку.

Так, станом на 01.01.2007 р. банк обслуговує 124 клієнта-позичальника фізичних осіб (з яких 50% - позичальники на придбання автомобіля на первинному ринку) та 132 клієнта-вкладника фізичні особи. Кількість клієнтів-юридичних осіб складає 320 компаній. Банком залучено 211 компаній на розрахунково-касове обслуговування, але поки що не впроваджено жоден зарплатний проект. Найбільша кількість клієнтів-юридичних осіб залучено на кредитні програми та програми кредитних ліній з терміном кредитування до 3-х років.

3.1.4. Стан розвитку карткового бізнесу та інфраструктури його обслуговування

ТОВ «БМ Банк» тільки розпочинає розвиток власного карткового бізнесу та виводить на ринок нові продукти, якість яких відповідатиме світовим стандартам.

Таблиця 3.2. Розвиток системи карткових електронних платежів ТОВ «БМ Банк», одиниць

Тип картки	Факт на 01.01.2007		План на 01.01.2008	
	Дебетові	Кредитові	Дебетові	Кредитові
Visa				
- Visa Electron	-	-	2 000	3 000
- Standard/Classic	-	-	1 000	2 500
- Gold	-	-	100	200
- інші (Business)	-	-	200	-
Разом:	-	-	3 300	5 700

На сьогодні ТОВ «БМ Банк» співпрацює з банками-партнерами з питань обслуговування карткового бізнесу, зокрема, з ВАТ «РОДОВІД БАНК», з Сіті банк (Україна), з ВАТ «Банк Москви» (Росія), з ВАТ «Райффайзен Банк Аваль». Крім того, ТОВ «БМ Банк» проводить переговори з ВАТ «Райффайзен Банк Аваль»

щодо участі ТОВ «БМ Банк» в спільній програмі (об'єднання банкоматів групи банків в єдину мережу, для обслуговування карток банків-учасників за пільговими тарифами).

Дані щодо системи обслуговування платіжних карток наведені у таблиці (Таблиця 3.3.).

Таблиця 3.3. Система обслуговування електронних платежів ТОВ «БМ Банк»

Обладнання	Факт на 01.01.2007	План на 01.01.2008
Банкомати АТМ	-	32
Торговельні термінали (POS)	-	10
Пункти видачі готівки	-	30

З наведених даних видно, що банк планує встановити певну кількість банкоматів (АТМ) для обслуговування платежів своїх клієнтів.

Розвиток клієнтської бази ТОВ «БМ Банк» та послуг, які, зазвичай, супроводжують, відбувається повільно, на що також впливає відсутність у банку регіональної мережі, мережі власних банкоматів та терміналів, не налагоджене імітування платіжних карток та обслуговування зарплатних проектів компаній та пов'язаних з ними фізичних осіб.

3.1.5. Структура власності ТОВ «БМ Банк»

Склад основних власників ТОВ «БМ Банк» протягом аналізованого періоду наведено у таблиці (Таблиця 3.4.).

Таблиця 3.4. Перелік основних акціонерів банку станом на 01.01.2007 р.

Найменування юридичної особи:	Відсоток у статутному капіталі, %		
	Пряма участь, %	Обсяг у тис. грн.	Опосередкована участь, %
1. Акціонерний комерційний «Банк Москви» (ВАТ)	99,50*	62 593,31	0,50
2. Швейцарська компанія «БМ Холдинг Лтд»	0,50	314,54	0,00
Усього:	100,00	62 907,85	0,50

* За інформацією наданою банком 16.03.2007 р. зареєстровано новий Статут згідно з яким доля Банку Москви складає 99,64% (87,84 млн. грн.).

Таким чином, муніципальний банк ВАТ «Банк Москви» є мажоритарним учасником ТОВ «БМ Банк».

3.1.6. Афілійовані компанії ТОВ «БМ Банк»

Згідно зі звітом про афілійованих осіб ТОВ «БМ Банк», єдиною афілійованою особою є материнська компанія ВАТ «Банк Москви» (обсяг статутного фонду на 30.11.2005 р. (дата набуття статусу) складає в еквіваленті 2,36 млрд. грн.).

ВАТ «Банк Москви» (Росія) входить у десятку найкрупніших банків Російської Федерації. За інформацією, наданою агентству, контрольний пакет акцій (до 52%)

залишається у власності уряду м. Москви та страхових компаній (до 10%). У третьому кварталі 2006 року під час розміщення додаткової емісії міноритарним акціонером Банку Москви стала J.P. Morgan International Finance Limited (яка входить до групи «J.P. Morgan Chase»), яка придбала 2,2% акцій банку.

Банк Москви є головною компанією у складі фінансово-промислової групи (далі Групи, або групи Банку Москви). Станом на 01.01.2007 р. Банк Москви володіє частками, що складають більше ніж 10% статутних фондів 23 компаній (з яких 7 банківські установи): в Латвії (Рига) – AS «Latvijas Biznesa banka» (діяльність якого спрямована на торговельне фінансування), 99,87% участі в статутному фонді, який в еквіваленті становить близько 20 млн. дол. США; в Білорусії (Мінськ) – Унітарним підприємством «Іноземне підприємство «Москва-Мінськ», 100% участі в статутному фонді, обсяг якого складає в еквіваленті 16 млн. дол. США; в Естонії (Талин) – Eesti Krediipank, відсоток участі 59,82%; у республіці Татарстан – АКБ «Зареч'є», доля участі 12,77% у статутному капіталі, який складає 19 млн. дол. США; в Російській Федерації банк володіє міноритарними пакетами 3 банківських установ – ВАТ КБ «Мосводоканалбанк» (50,1%), ВАТ «Акціонерний комерційний банк «Руський земельний стандарт» (30,37%), ВАТ «Російський національний комерційний банк» (19,99%). Також на балансі банку консолідовані інші компанії, які надають фінансові послуги, послуги лізингу, управління нерухомого майна, видавництва. Також, у складі Групи Банку Москви працюють але не обліковуються у консолідованому балансі Групи, швейцарська фінансова компанія BM Holding LTD, російські виробничі та видавничі компанії.

Банк Москви має широку кореспондентську мережу, яка налічує понад 570 фінансових інститутів і, крім Росії, охоплює практично всі країни Європи, Північну Америку і країни, що розвиваються, – основні зовнішньоторговельні партнери Росії.

Банк обслуговує більше ніж 78,8 тис. клієнтів-юридичних осіб і більше ніж 5,6 млн. фізичних осіб. Банк Москви є Генеральним інвестиційним і платіжним агентом із внутрішніми та зовнішніми запозиченнями, уповноваженим банком Уряду Москви, членом Російської торгової системи, Асоціації російських банків, Московського банківського союзу, міжбанківського розрахункового пулу, системи SWIFT, міжнародних платіжних систем «VISA International», «Europay International», «Union Card».

У IV кварталі 2006 року Банком Москви підписано Угоду про співробітництво із світовим лідером у наданні товарів та послуг ядерного паливного циклу, та іншої продукції, що виробляється компаніями Федерального Агентства з атомної енергії, Державною компанією ВАТ «Техснабекспорт». У рамках цієї угоди планується організувати фінансування програм компанії, що направлені на розвиток атомної промисловості та енергетики, російських та зовнішньоекономічних проектів у цій галузі.

Перелік компаній, які знаходяться в управлінні Управляючої компанії Банку Москви нараховує 11 ПФов (з них 5 створено у 2006 році). Банк Москви розвиває свої послуги на ринку іпотечного кредитування та володіє власним іпотечним центром. На ринку цінних паперів Банк Москви пропонує своїм клієнтам системний продукт «МОС-Брокер», яка надає прямий доступ до біржових торгів у режимі реального часу.

У рейтингу 1000 найбільших банків світу, опублікованому журналом The Banker, Банк Москви зайняв 510 позицію. Банк Москви активно залучає кошти на міжнародних ринках капіталу. Протягом 2004-2005 років було залучено Субординований борг шляхом випуску єврооблігацій.

Таблиця 3.5. Основні умови субординованого боргу Банку Москви

Назва	Дата випуску/ Дата використання кредиту	Термін обігу/ Термін кредитування	Дата погашення	Обсяг залучення за єврооблігаціями/ синдикованим кредитам		Ставка купона/ Ставка за кредитом, %
				дол. США	Рос. Руб.	
Єврооблігації 2009	28.09.04	5	28.09.09	250 000 000		8,000
Єврооблігації 2010	26.05.05	5	26.11.10	300 000 000		7,375
Єврооблігації 2013	12.05.06	7	13.05.13	500 000 000		7,335
Єврооблігації 2015 (субординовані)	25.11.05	10	25.11.15	300 000 000		7,500
Усього Єврооблігації Банку				1 350 000 000		
Єврооблігації 2009	24.11.06	3	25.11.09		5 000 000 000	7,250
Усього Єврооблігації Банка:					5 000 000 000	
Синдикований кредит 2007	25.05.05	2	25.05.07	200 000 000		
Синдикований кредит 2007 (клубна угода)	19.03.07	3	19.03.10	105 000 000		
Синдикований кредит 2009	11.05.06	3	11.05.09	400 000 000		
Синдикований кредит 2008	03.11.06	2	03.11.08	500 000 000		
Усього Синдиковані кредити				1 205 000 000		
Синдикований кредит	21.12.2006	10	21.12.2016	100 000 000		
Усього:				2 655 000 000	5 000 000 000	
Для інформації:						
Синдикований кредит 2006 (погашено)	28.07.04	2	28.07.06	100 000 000		
Синдикований кредит 2007 (погашено)	16.02.06	1	16.02.07	75 000 000		
Усього:				175 000 000		

У IV кварталі 2006 року Банк Москви розмістив єврооблігацій на суму 5,0 млрд. руб. (959 млн. грн.), що номіновані у російських рублях, а також, залучив Субординований кредит від ABN AMRO Bank обсягом 100,0 млн. дол. США, за рахунок якого було збільшено власний капітал банку.

Загальний обсяг надходжень за розміщені цінні папери склав 2,9 млрд. руб. (556,22 млн. грн.)¹. Протягом 2006 року було проведення десяту емісію акцій, а також прийнято рішення щодо додаткової емісії акцій обсягом 6,9 млн. одиниць;

¹ Тут та далі за станом на 01.01.2007 р. Курс НБУ RUB/UAH складає 0.1918

банком залучено синдикований кредит від групи іноземних банків обсягом 500,0 млн. дол. США.

За інформацією наданою рейтинговому агентству, обсяг операцій Уряду Москви у Банку Москви не перевищує 2-3% у активах та 30-40% у пасивах.

Інформацію щодо основних показників Банку Москви наведено у таблиці (Таблиця 3.6).

Таблиця 3.6. Основні показники Банку Москви у 2006 р.*

Балансові показники	01.01.06	01.01.07	Приріст, %
Нетто-активи, (млн. руб.)	220 996	361 745	163,7
Власний капітал, (млн. руб.)	27 706	38 441	138,7
Залучені кошти, (млн. руб.), у тому числі:	198 265	330 312	166,6
- кошти банків (у тому числі синдиковані кредити)	10 914	41 828	383,3
- кошти від розміщення єврооблігацій банку	24 464	40 547	165,7
- кошти корпоративних клієнтів та емітовані боргові зобов'язання	95 759	163 151	170,4
- кошти фізичних осіб	67 129	84 785	126,3
Кредитний портфель (без МБК), (млн. руб.), у тому числі:	161 579	238 807	147,8
- кредити фізичним особам	13 665	33 232	243,2
Портфель цінних паперів, (млн. руб.)	25 962	54 820	211,2
Клієнтська база			
Кількість корпоративних клієнтів, (тис.)	78,8	92,3	117,2
Кількість клієнтів-фізичних осіб, (тис.)	5 619,9	7 077,8	125,9
Кількість емітованих пластикових карт (тис.), у тому числі:	5 262,9	6 950,9	132,1
- «Соціальна карта москвича»	3 783,6	4 513,5	119,3
Структурні підрозділи та персонал			
Кількість окремих підрозділів у регіонах Росії	147	208	141,5
Кількість окремих підрозділів у м. Москві та Московській області	74	101	136,5
Кількість поштово-банківських відділень	449	470	104,7
Кількість банкоматів	858	1 222	142,4
Кількість працівників, у тому числі:	6 247	7 852	125,7
- в Головному офісі	2 958	3 410	115,3
Показники ефективності:			
Балансовий прибуток, (млн. руб.)	5 293	7 264	137,2
Рентабельність середньорічних нетто-активів, (% річних)	2,7	2,5	92,6
Рентабельність середньорічного капіталу, (% річних)	29,0	31,3	107,9
Прибуток на 1 працівника (тис. руб.)	847	925	109,2

* станом на 01.01.2007 р. курс RUB/UAH складає 0.1918 за курсом НБУ

Протягом 2006 року Банк Москви динамічно розвивався та збільшив чисті активи на 64% - до 361,75 млрд. руб. (69,24 млрд. грн.), кредитний портфель – на 47,8% до 238,81 млрд. руб. (45,65 млрд. грн.), клієнтські ресурси на 66,6% до 330,31 млрд. руб. (63,35 млрд. грн.). Капітал, розрахований згідно з нормативними документами ЦБ РФ, збільшився на 38,7% до 38,44 млрд. руб. (7,29 млрд. грн.). За результатами діяльності банком отримано балансовий прибуток обсягом

7,26 млрд. руб. (1,39 млрд. грн.), що на 37,2% більше, ніж обсяг прибутку попереднього року.

ТОВ «БМ Банк» є однією з дочірніх компаній російського Банку Москви – офіційного уповноваженого банку Уряду Москви (контрольний пакет 52% станом на 01.01.2007 р.) та одним з найкрупніших російських банків за обсягом активів і власного капіталу. Банк Москви є головною компанією у складі фінансово-промислової групи, має широку кореспондентську мережу по Росії, країнах Європи, Північній Америці тощо. Основною метою створення ТОВ «БМ Банк» в Україні ВАТ «Банк Москви» було входження на український ринок крупного універсального банку для обслуговування корпоративних клієнтів та фізичних осіб.

4. Фінансові показники діяльності банку

4.1. Виконання нормативів НБУ

ТОВ «БМ Банк» було підключено до національної Системи електронних платежів (СЕП) 9 лютого 2006 року. Перша звітна дата виконання нормативів - 10.02.2006 р. З розвитком діяльності банку нормативи, що контролюються НБУ, майже наблизились до середніх системних значень. Інформацію щодо виконання ТОВ «БМ Банк» нормативів протягом 2006 року наведено нижче.

Таблиця 4.1. Значення економічних нормативів ТОВ «БМ Банк»

Норматив, одиниці виміру	Нормативне значення	01.03.06	03.04.06	03.07.06	02.10.06	03.01.07
Регулятивний капітал, грн. (Н1)	від 5,5 млн. євро ²	59 706,96	58 610, 54	59 373, 18	60 260, 41	62 083, 91
Норматив адекватності регулятивного капіталу (Н2)	Не менше 10%	102,71	84,05	43,27	26,74	19,80
Норматив адекватності основного капіталу (Н3)	Не менше 4%	97,42	75,14	39,28	23,69	16,59
Норматив миттєвої ліквідності (Н4)	Не менше 20%	6 193,84	821,72	59,41	72,20	43,64
Норматив поточної ліквідності (Н5)	Не менше 40%	4 552,16	378,54	97,33	82,16	61,29
Норматив короткострокової ліквідності (Н6)	Не менше 20%	4 552,16	378,04	80,29	61,27	56,57
Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7)	Не більше 25%	23,45	20,47	22,96	22,63	23,28
Норматив великих кредитних ризиків (Н8)	Не більше 800%	72,83	49,26	79,76	191,71	278,32
Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та доручень, наданих одному інсайдеру (Н9)	Не більше 5%	0,35	0,35	1,34	1,25	1,18
Норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та доручень, наданих інсайдерам (Н10)	Не більше 30%	0,35	0,35	1,34	1,65	1,59
Норматив інвестування у цінні папери окремо за кожною установою (Н11)	Не більше 15%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Норматив загальної суми інвестування (Н12)	Не більше 60%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Норматив ризику загальної відкритої валютної позиції банку (Н13)	Не більше 30%	14,42	14,01	14,59	14,3	10,41
Загальна довга відкрита валютна позиція (Н13-1)	Не більше 20%	14,42	14,01	14,59	14,3	10,41
Загальна коротка відкрита валютна позиція (Н13-2)	Не більше 10%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Як видно з наведених даних, у своїй діяльності ТОВ «БМ Банк» дотримувався економічних нормативів, що контролюються НБУ. Статутний фонд банку зареєстровано в еквіваленті 10,0 млн. євро, що вдвічі перевищує встановлений НБУ мінімальний розмір статутного капіталу. За інформацією, наданою агентству, статутний капітал банку збільшено до 88,157 млн. грн., але станом на 01.01.2007 року документи перебували в Національному банку на реєстрації щодо збільшення статутного капіталу.

Враховуючи нетривалий період діяльності банку на українському банківському ринку, значення нормативів не мають характерних властивостей та будуть змінюватись з нарощенням активно-пасивних операцій банку. Станом на початок 2007 року банк має певний запас відхилення між фактичним та необхідним для виконання вимог НБУ значенням нормативів.

² Для новостворених банків, які здійснюють свою діяльність на території всієї України мінімальний розмір регулятивного статутного капіталу на 01.01.06 р. – 5,0 млн. євро, євро, з 01.01.07 р. – 5,5 млн. євро.

За станом виконання нормативів капіталу банк класифікується як добре капіталізований:

- обсяг регулятивного капіталу ТОВ «БМ Банк» перевищує встановлений НБУ розмір. З початку діяльності банку 10.02.2006 р. він збільшився на 3% та станом на 1 січня 2007 року склав 62,1 млн. грн.;
- розвиток активних операцій банку вплинув на показник адекватності регулятивного капіталу – протягом 2006 року він поступово знижувався до близького за середнє по системі значення і станом на 01.01.2007 р. склав 19,8% (у середньому по системі – 14,19%);
- значення нормативу адекватності основного капіталу мало аналогічну низхідну динаміку, проте також залишається на рівні вищому за середнє фактичне значення цього нормативу по банківській системі України. Станом на 01.01.2007 р. воно складало 16,59% при середньому системному значенні 9,34%.

Протягом періоду, що розглядається, банк не допускав невиконання встановлених НБУ нормативів діяльності банків. За станом виконання нормативів капіталу банк класифікується як добре капіталізований. Низхідна динаміка нормативів капіталу у цілому притаманна усьому банківському сектору України та пов'язана з випереджаючими темпами приросту кредитних портфелів на фоні уповільненого темпу капіталізації банків. У короткостроковій перспективі слід очікувати поліпшення показників капіталізації, яке відбудеться унаслідок збільшення статутного капіталу банку на 42% – до 88,157 млн. грн.

4.2. Джерела формування ресурсів

4.2.1. Капітал

Статутний капітал ТОВ «БМ Банк» було зареєстровано в еквіваленті 10,0 млн. євро, що вдвічі перевищує встановлений НБУ мінімальний розмір статутного капіталу. Згідно з Українським законодавством, у випадку формування статутного капіталу в іноземній валюті, вартість валюти фіксується за офіційним курсом НБУ на дату укладення засновницького договору. Під час сплати валюта переоцінюється за реальною вартістю за офіційним курсом НБУ на дату платежу. За міжнародними СФД така різниця вартості валютних коштів відображається як додатковий капітал (від'ємний). Згідно з податковим законодавством ця різниця у вартості валюти на валові витрати не відноситься.

Станом на 01.01.2007 р. власний капітал банку складає 88,18 млн. грн., з урахуванням незареєстрованого збільшення статутного фонду на 25,25 млн. грн. За інформацією, наданою агентству, станом на 26.03.2007 р. статутний капітал банку зареєстровано Національним банком у повному обсязі.

Таблиця 4.2. Зміни у структурі капіталу протягом 2006 року, тис. грн.

Показник	01.04.2006	Питома вага, %	01.10.2006	Питома вага, %	01.01.2007	Питома вага, %	Темп приросту (рік), %
Сплатений акціонерний капітал	62 907,85	107,38	62 907,85	102,37	62 907,85	71,34	0,00
Незарєєстрований внесений акціонерний капітал	0,00	0,00	0,00	0,00	25 250,00	28,64	-
Резерви	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Накопичений профіцит	-4 323,57	-7,38	-1 561,71	-2,54	46,54	0,05	-101,08
інший капітал	-0,49	0,00	106,19	0,17	-27,56	-0,03	5 525,17
Усього власного капіталу:	58 583,79	100,0	61 452,33	100,0	88 176,83	100,0	50,51

Показники покриття власним капіталом активних операцій та забезпечення власним капіталом кредитно-інвестиційних ризиків банку перебувають на рівні вищому, ніж середні за системою значення, та пояснюються як нетривалим періодом діяльності банку, так і зростанням статутного капіталу, яке відбулося наприкінці 2006 року, на фоні більш поступового зростання кредитно-інвестиційного портфеля.

Таблиця 4.3. Динаміка основних показників забезпеченості кредитних ризиків власним капіталом

Показник	ТОВ «БМ Банк»			Середнє за системою		
	01.04.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2006	01.10.2006	01.01.2007
Власний капітал *, млн. грн.	58,58	61,45	88,18	27 240,73	33 277,82	42 566,11
Чистий кредитно-інвестиційний портфель, млн. грн.	70,92	205,16	287,92	177 673,38	230 765,51	268 728,30
Питома вага КІП в активах, %	91,16	80,70	77,02	78,10	80,27	79,00
Забезпеченість власним капіталом активних операцій, %	75,30	24,17	23,59	11,97	11,58	12,51
Забезпеченість власним капіталом кредитно-інвестиційних ризиків, %	82,60	29,95	30,63	13,57	12,76	14,11

* тут і далі власний капітал з урахуванням незарєєстрованого уставного капіталу

Станом на початок 2007 року капіталізацію банку можна оцінити як високу, за відсутності у власному капіталі резервів на покриття збитків за кредитами та іншими витратами. Політика банку щодо капітальних інвестицій складається з придбання основних фондів у власність або в оренду за допомогою споріднених з материнським Банком Москви компаній, що дозволяє не обтяжувати власний капітал, та підтримувати можливість управляти інвестуванням капіталу на високому рівні, що позитивно вплине на банк у випадку погіршення ліквідності.

4.2.2. Зобов'язання

Протягом звітних 9 місяців 2006 року ТОВ «БМ Банк» стрімко нарощував обсяг залучених коштів та станом на 01.01.2007 р. питома вага зобов'язань у структурі пасивів складала 76,41%, що зараз є дещо нижчим від оптимального для банку рівня (близько 80%). Зміни у структурі зобов'язань ТОВ «БМ Банк» наведені у таблиці (Таблиця 4.4).

Таблиця 4.4. Зміни у структурі зобов'язань ТОВ «БМ Банк» протягом 9 міс. 2006 року, тис. грн.

Показник	01.04.2006	Питома вага, %	01.10.2006	Питома вага, %	01.01.2007	Питома вага, %	Темп приросту (9 міс), %
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Заборгованість перед комерційними банками	9 251,68	48,14	89 232,66	46,29	112 903,81	39,53	1 120,36
Депозити клієнтів:	9 839,57	51,20	102 564,50	53,21	168 996,59	59,17	1 617,52
- кошти державних фондів	0,00	0,00	7 500,00	3,89	0,00	0,00	-
- кошти юридичних осіб	6 720,25	34,97	86 216,05	44,73	157 177,19	55,03	2 238,86
- кошти фізичних осіб	3 119,32	16,23	8 848,46	4,59	11 819,40	4,14	278,91
Боргові цінні папери	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	
Інші зобов'язання банку	126,41	0,66%	957,57	0,50	3 732,25	1,31	2 852,57
Усього зобов'язань:	19 217,66	100,00	192 754,72	100,00	285 632,65	100,00	1 386,30

Найбільшу питому вагу у зобов'язаннях ТОВ «БМ Банк» складають кошти клієнтів (59,17% станом на 01.01.2007 р.) та їхня питома вага збільшується із розвитком банку. У числі інших вагомих джерел фінансування слід відзначити кошти, що залучені від комерційних банків. Слід відмітити високий рівень довіри іноземних банків, який виражається у більш високому рівні лімітів для міжбанківських операцій з кредитування ТОВ «БМ Банк» порівняно з вітчизняними банками. Структура залучених міжбанківських ресурсів характеризується домінуванням залишків коштів на кореспондентських рахунках – до 64%. Питома вага коштів від Банку Москви на коррахунку ТОВ «БМ Банк» складає 37,57% у загальній заборгованості перед комерційними банками.

4.2.3. Депозити

За підсумком роботи ТОВ «БМ Банк» у 2006 році у депозитному портфелі банку до 93,0% займали кошти юридичних осіб, хоча це співвідношення буде знижуватися із розвитком роздрібного бізнесу (до 77% протягом 2007 року).

У структурі клієнтських коштів питома вага поточних коштів досягла 69% (15,03% станом на 01.04.2006 р.). З них, домінуюча питома вага припадає на кошти у розрахунках юридичних осіб (кошти до настання дати валютування, акредитиви, грошове покриття тощо). Питома вага строкових коштів, відповідно – 31%, а їх структура сформована переважно довгостроковими депозитами юридичних осіб (до 43%).

Станом на 01.01.2007 р. обсяг заборгованості банку перед 20 найбільшими кредиторами (у числі яких юридичні особи та комерційні банки) складав 264,23 млрд. грн. (з яких 73,6% - кошти більше 1 місяця), що відповідає 92,51% зобов'язань банку. За роз'ясненнями, наданими банком, ця концентрація пояснюється нетривалим періодом діяльності банку та буде знижуватися у перспективі. Обсяг 10 найбільших клієнтських депозитів складався з короткострокових депозитів юридичних осіб та становив 36,45 млн. грн., що відповідає 21,6% депозитного портфеля клієнтів; максимальний залишок за найбільшим депозитом складає 13,78 млн. грн.

Ресурсна база банку характеризується наявністю високої концентрації за кредиторами банку та пояснюється нетривалим періодом діяльності банку на українському ринку. Джерелами залучення коштів виступають як кошти юридичних осіб (компаній переважно малого бізнесу, страхових компаній), так і кошти роздрібного сектора, міжбанківські ресурси, у тому числі, ресурси материнського Банку Москви.

4.3. Напрями розміщення коштів

4.3.1. Активи

Обсяг чистих активів ТОВ «БМ Банк» протягом неповного звітного року зріс у 4,8 рази – до 373,8 млн. грн. Для порівняння, ріст чистих активів по банківській системі України за той самий період склав 49,54% (з 227,49 млрд. грн. до 340,18 млрд. грн.), а по банках четвертої групи – 27,1% (з 27,00 млрд. грн. до 34,33 млрд. грн.). Структуру складових та динаміку активів наведено у таблиці (Таблиця 4.5.).

Таблиця 4.5. Структура основних груп активів, тис. грн.

Назва активу	01.04.2006	Питома вага, %	01.10.2006	Питома вага, %	01.01.2007	Питома вага, %	Темп приросту, %
Грошові кошти та ЦП НБУ	4 070,45	5,23	12 778,54	5,03	20 638,14	5,52	407,02
Кошти в інших банках	43 173,86	55,49	86 515,12	34,03	118 605,23	31,73	174,72
Кредити клієнтам	29 001,19	37,28	135 003,49	53,11	211 507,72	56,58	629,31
Цінні папери	499,51	0,64	16 561,62	6,52	18 902,97	5,06	3684,30
Основні засоби та нематеріальні активи	826,50	1,06	1 153,73	0,45	1 847,42	0,49	123,52
Нараховані доходи	353,57	0,45	823,92	0,32	1 150,06	0,31	225,28
Резерви	-372,50	-0,48	-222,64	-0,09	-365,88	-0,10	-1,78
Інші активи	248,87	0,32	1 593,27	0,63	1 523,81	0,41	512,29
Всього активів:	77 801,45	100,00	254 207,05	100,00	373 809,48	100,00	380,47

Протягом 2006 року банк продемонстрував стрімке нарощення обсягів кредитного портфеля клієнтів. Так, ріст протягом другого кварталу склав 182,7%, протягом третього – 64,7%, протягом четвертого – 56,7%. При цьому, спостерігалась поступове підвищення питомої ваги кредитного портфеля у активних операціях банку. Насамперед, це стало наслідком збільшення обсягів кредитування юридичних осіб: підприємств малого та середнього бізнесу, а також розвитку банком роздрібного сектора кредитування.

З розвитком активної діяльності зростали суми на коррахунках в інших комерційних банках, які надійшли як на користь ТОВ «БМ Банк», так і його клієнтів. На міжбанківському ринку банк нарощував обсяги операцій, укладаючи переважно короткострокові угоди кредитування та угоди овернайт. Протягом звітної періоду домінування питомої ваги коштів в комерційних банків в активах банку знижувалось під впливом випереджаючого приросту основного доходного активу – кредитного портфеля клієнтів, але і на сьогодні, питома вага операцій на міжбанківському ринку залишаються доволі високою – близько третини.

У банку спостерігається низхідна динаміка питомої ваги кредитно-інвестиційного портфеля у валових активах банку: протягом звітного року зменшення склало 14,15 в. п. – до 77,05%. За наявністю стрімкого нарощення ресурсної бази та кредитного портфеля, така ситуація пояснюється зростанням обсягів залишків коштів на коррахунках в комерційних банках, для підтримки поточної ліквідності банку.

Зростання активів банку протягом аналізованого періоду відбувалося високими темпами, при цьому, понад 60% приросту обсягу активів сформовано приростом кредитного портфеля клієнтів банку.

4.4. Ліквідність

Станом на 01.01.2007 р. питома вага високоліквідних активів у нетто-активах складала 37,25%, що є дещо вище порівняно до банківської системи (нормальний коридор складає 20-30%), але, це є характерним для новоутворених банків. Наприкінці першого звітного кварталу їхня питома вага складала 60,72%. Структуру високоліквідних активів наведено у таблиці (Таблиця 4.6).

Таблиця 4.6. Динаміка та структура високоліквідних активів, тис. грн.

Назва активу	01.04.2006	Питома вага, %	01.10.2006	Питома вага, %	01.01.2007	Питома вага, %	Темп приросту, %
Готівкові кошти та банківські метали	1 275,20	2,70	1 949,16	1,96	965,16	0,69	-24,31
Коррахунок в НБУ	2 795,25	5,92	10 829,38	10,91	19 672,99	14,13	603,80
Коррахунки в інших банках	1 380,43	2,92	32 700,12	32,93	60 726,73	43,61	4299,12
Міжбанківські кредити	41 793,44	88,46	53 815,00	54,20	57 878,50	41,57	-
Всього високоліквідних активів:	47 244,31	100,00	99 293,66	100,00	139 243,37	100,00	194,73

Як видно з наведених даних, структура високоліквідних активів значно змінилась протягом звітних місяців року.

Таблиця 4.7. Значення нормативів ліквідності ТОВ «БМ Банк» станом на 01.01.2007 р.

Показник	ТОВ «БМ Банк»	Нормативне значення	Середній показник по українських банках
Миттєва ліквідність, %	43,64	Не менше 20 %	56,73
Поточна ліквідність, %	61,29	Не менше 40 %	70,19
Короткострокова ліквідність, %	56,57	Не менше 20 %	37,83

Притаманно високі для початкового періоду діяльності на ринку показники ліквідності банку знизились до рівня близького до середнього по українських банках; з поступовим розвитком кредитування можна очікувати подальшого зниження ліквідності та, відповідно, збільшення ризиків ліквідності за активними операціями.

Показник швидкої ліквідності³ банку знижується із розвитком кредитних операцій банку та станом на 01.01.2007 року складає 48,75% (245,84% на 01.04.2006 р.).

Протягом звітного періоду значення показників миттєвої, поточної та короткострокової ліквідностей банку наблизилися до середніх показників по українських банках та характеризують банк як достатньо ліквідним та готовим до ситуативного підвищення ризиків (фінансових, політичних тощо).

4.5. Кредитно-інвестиційний портфель

Станом на 01.01.2007 р. обсяг чистого кредитно-інвестиційного портфеля складає 287,92 млн. грн., або 77,02% чистих активів. Обсяг валового кредитно-інвестиційного портфеля – 288,29 млрд. грн., його питома вага у валових активах – 77,05%.

Співвідношення кредитного портфеля до кредитно-інвестиційного портфеля банку, або коефіцієнт сфокусованості у кредитуванні мав високу висхідну динаміку (складає 73,37%), що пояснюється розвитком банком основної діяльності з кредитування. У короткостроковій перспективі слід очікувати подальшого більш повільного збільшення цього показника. Станом на 1 січня 2007 року обсяг регулярної заборгованості⁴ за кредитами клієнтів дорівнює обсягу загальної кредитної заборгованості клієнтів: банк не має сумнівної заборгованості за активними операціями.

Таблиця 4.8. Зміни у кредитно-інвестиційному портфелі, тис. грн.

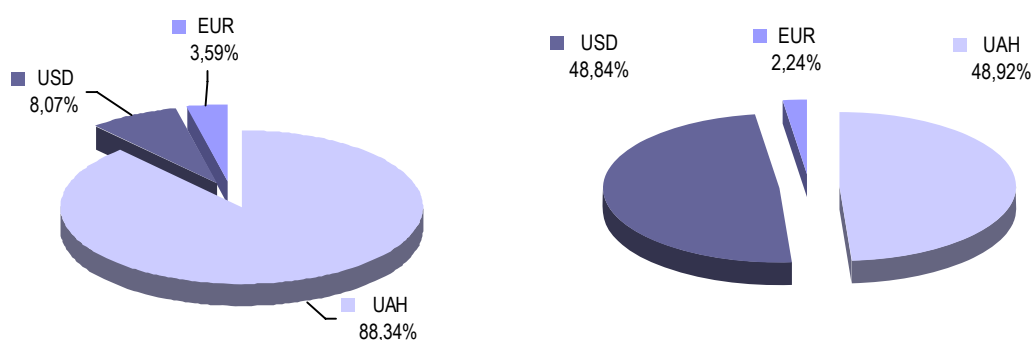
Показник	01.04.2006	Питома вага, %	01.10.2006	Питома вага, %	01.01.2007	Питома вага, %	Темп приросту (рік), %
Кредити клієнтам	29 001,19	40,68	135 003,49	65,73	211 507,72	73,37	6,3 рази
- кредити юридичним особам	28 996, 19	99,98	126 118,00	93,42	188 468,55	89,11	6,5 рази
- кредити фізичним особам	5,00	0,02	8 885,49	6,58	23 039,17	10,89	-
Міжбанківські кредити	41 793,44	58,62	53 815,00	26,20	57 878,50	20,08	38,49%
Цінні папери	499,51	0,7	16 561,62	8,06	18 902,97	6,56	38 рази
Валовий кредитно-інвестиційний портфель:	71 294,13	100,0	205 380,11	100,0	288 289,19	100,0	304,37

У структурі кредитного портфеля за підсумком 2006 року 89,11% займали кредити, надані юридичним особам, поступово зростала питома вага кредитів, наданих фізичним особам – до 10,89%. Із наближенням банку до статусу універсального, який позиціонується банком, відбуватиметься поступовий розвиток кредитування роздрібного сектора.

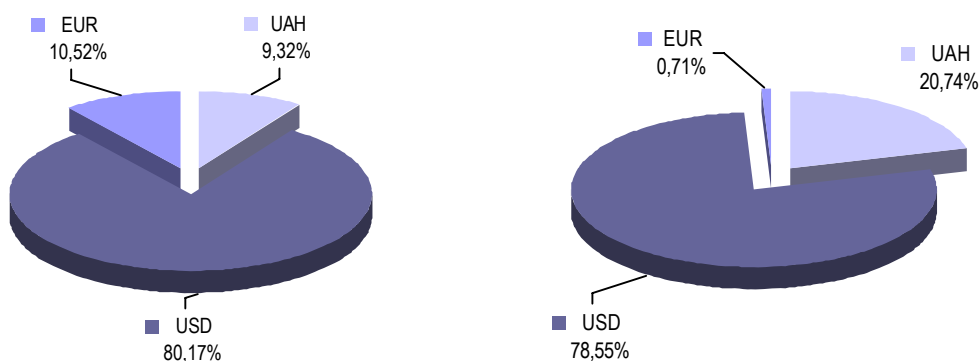
³ Розрахунковий коефіцієнт, що використовується агентством «Кредит-Рейтинг»; розраховується як відношення високоліквідних активів до зобов'язань.

⁴ Регулярна заборгованість за кредитами клієнтів – бруто-портфель кредитів клієнтам без урахування сумнівних та прострочених кредитів

Орієнтуючись на обслуговування підприємств будівельного сектора, як одного з пріоритетних напрямків своєї діяльності, до 23,1% (48,99 млн. грн. станом на 01.01.2007 р.) кредитного портфеля банку сконцентровано у напрямку обслуговування підприємств будівельного сектору. Основним джерелом зростання кредитного портфеля та отриманих банком прибутків були кредити, надані підприємствам сфери торгівлі: 44,13% (93,63 млн. грн.). У перспективі планується зниження питомої ваги зазначених секторів до 12% та 18%, відповідно. Кредити, надані у виробництво транспортних засобів та устаткування, складають 12,04 млн. грн., або 5,75%. Концентрація кредитного портфеля за трьома основними напрямками складає 72,98%. Валютна структура залучених та розміщених коштів наведена на наступних діаграмах Діаграма 4.1. Валютна структура залучених (зліва) та розміщених (справа) коштів юридичних осіб ТОВ «БМ Банк» станом на 01.01.2007 р. (Діаграма 4.1, Діаграма 4.2).

Діаграма 4.1. Валютна структура залучених (зліва) та розміщених (справа) коштів юридичних осіб ТОВ «БМ Банк» станом на 01.01.2007 р.

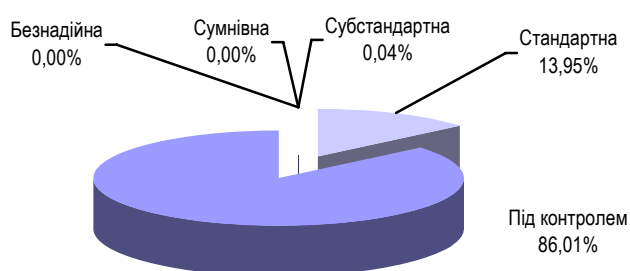
Діаграма 4.2. Валютна структура залучених (зліва) та розміщених (справа) коштів фізичних осіб ТОВ «БМ Банк» станом на 01.01.2007 р.

Валютна структура депозитного портфеля характеризується домінуючою питомою вагою гривневих ресурсів корпоративних клієнтів (залучених переважно на поточне обслуговування) та переважанням операцій з вільно конвертованою валютою у роботі із роздрібним сектором. Наявні дисбаланси компенсуються операціями банку на міжбанківському ринку.

Заборгованість 20 найбільших контрагентів, підприємств переважно сфери торгівлі та будівництва, складає 166,1 млн. грн., що відповідає 78,5% регулярної заборгованості за кредитами клієнтів, обсяг 10 найбільших кредитів – 110,71 млн. грн., або 52,34%. Це складає 125,56% власного капіталу банку станом на 01.10.2007 р.

4.5.1. Резерви та неплатежі

Станом на 01.01.2007 року банк не має сумнівної та простроченої заборгованості за кредитними операціями з клієнтами.

Діаграма 4.3. Класифікація кредитних операцій за класами ризику станом на 01.01.2007 р.

За інформацією, наданою банком, обсяг стандартної заборгованості та кредитів під контролем складає 285,43 млн. грн., або близько 99,06% кредитного портфеля.

Таблиця 4.9. Рівень відрахування до резервів (коефіцієнт чистоти кредитно-інвестиційного портфеля)

Чистота кредитно-інвестиційного портфеля, %	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07
ТОВ «БМ Банк»	0,53	0,07	0,11	0,13
По українських банках	0,40	0,82	1,22	1,52

Станом на 01.01.2007 р. відношення обсягу сформованих резервів за кредитними ризиками та на покриття інших збитків до обсягу кредитно-інвестиційного портфеля перебуває на низькому рівні 0,13%, при цьому, слід звернути увагу на існуючу концентрацію кредитних операцій банку у торгівлі та будівництві.

Протягом аналізованих 9 місяців 2006 року банк стрімко нарощував обсяги кредитно-інвестиційного портфеля переважно за рахунок розвитку кредитування (коефіцієнт сфокусованості у кредитуванні складає 73,37%). Намагаючись універсалізувати свою діяльність, банк активно розвивав як корпоративний, так і роздрібний напрямки, хоча і на сьогодні залишається орієнтованим на кредитування переважно корпоративного сектора (малого та середнього бізнесу) – 89,1% кредитів видані юридичним особам. Кредитний портфель банку має підвищену концентрацію у торговельному секторі та секторі будівництва (до 67% станом на 01.01.2007 р.) та є низько диверсифікованим за контрагентами. Загалом, якість активів банку є високою: станом на 01.01.2007 р. банк не має простроченої, сумнівної та безнадійної заборгованості.

4.6. Фінансові результати діяльності

4.6.1. Доходи

За підсумком діяльності банку на українському ринку протягом перших 9 місяців 2006 року одержано 20,44 млн. грн. доходів.

Таблиця 4.10. Структура доходів ТОВ «БМ Банк», тис. грн.

Показник	01.04.2006	Питома вага, %	01.10.2006	Питома вага, %	01.01.2007	Питома вага, %	Темп приросту (2006 рік), %
Процентні доходи	1 313,65	-	9 370,69	-	17 961,80	-	13,7 рази
Комісійні доходи	61,75	-	1 180,20	-	3 488,11	-	56,5 рази
Торгівельний дохід	-2 827,58	-	-2 058,52	-	-1 452,22	-	-48,64
Інші доходи	0,01	-	0,20	-	486,19	-	-
Всього доходи:	-1 452,17	-	8 492,57	-	20 483,87	-	-

Від’ємне значення торговельного доходу пояснюється втратами банку від торгівлі іноземною валютою (проведення переоцінки активів та пасивів в іноземній валюті після падіння курсу євро). Його питома вага в операційному прибутку знизилась з 11,5% до 6,15%.

Чисті процентні доходи формують основний дохід банку та на 0,81% перевищують операційні доходи банку. Другим найбільшим джерелом доходів банку є чистий комісійний дохід (9,17%). Комісійні доходи сформовані переважно за розрахунково-касовим обслуговуванням клієнтів.

4.6.2. Витрати

За підсумком 9 місяців 2006 року витрати банку становили 20,44 млн. грн., зміни у структурі витрат наведено у таблиці (Таблиця 4.11).

Таблиця 4.11. Структура витрат ТОВ «БМ Банк», тис. грн.

Показник	01.04.2006	Питома вага, %	01.10.2006	Питома вага, %	01.01.2007	Питома вага, %	Темп приросту (2006 рік), %
Процентні витрати	62,01	2,16%	2 941,96	29,26%	8 197,83	40,11%	132,2 рази
Комісійні витрати	231,77	8,07%	891,27	8,86%	2 600,24	12,72%	11,2 рази
Інші банківські операційні витрати	288,97	10,06%	624,44	6,21%	873,84	4,28%	202,40
Інші небанківські операційні витрати	1 916,15	66,73%	5 361,58	53,33%	7 596,91	37,17%	296,47
Інші витрати	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-
Відрахування до резервів	372,50	12,97%	235,03	2,34%	366,49	1,79%	-1,61
Податки на прибуток	0,00	0,00%	0,00	0,00%	802,02	3,92%	-
Всього витрати:	2 871,39	100,0	10 054,28	100,0	20 437,33	100,0	7,1 рази

Слід відмітити повільну питому вагу витрат на утримання персоналу у складі банківських неопераційних витрат (49% на 01.04.2006 р., та 59% з другого кварталу

2006 року), у тому числі, пояснюється приростом кількості працівників тільки за Головним офісом банку.

Таблиця 4.12. Фінансові показники прибутковості

Показник	ТОВ БМ Банк	У середньому за банківською системою
	01.01.2007	01.01.2007
Витрати/ Доходи, %	99,77	86,63
Витрати/ Активи, %	5,47	10,57
Чиста процентна маржа, %	4,32	4,75
Чистий прибуток, тис. грн.	46,54	0,11*
ROA, %	0,012	1,22
ROE, %	0,053	9,74

* *Питома вага прибутку ТОВ «БМ Банк» у банківській системі*

Слід зауважити, що рівень інфляції за результатами 2006 року становив 11,6%.

Співвідношення витрати/доходи та витрати/активи залишаються на рівні значно вищому, ніж у середньому по українських банках, тому, щоб забезпечити більш прибутковий розвиток установи в подальшому, необхідно намагатися знижувати це співвідношення. Показник чистої процентної маржі перебуває на близькому до системного рівня. Показники рентабельності активів та капіталу характерні для фінансової установи, яка тільки розпочинає діяльність та можуть порівнюватися із банківською системою загалом, але слід відмітити, що питома вага чистого прибутку банку у прибутку банківської системи поступово збільшується.

5. Управління фінансовими ризиками

Управління ризиками в банку здійснюється відносно фінансових ризиків (кредитний, ринковий, валютний, ризик ліквідності, та відсоткової ставки), операційних та юридичних ризиків.

Основна діяльність банку з управління ризиками пов'язана з ідентифікацією, вимірюванням та контролем вище зазначених ризиків, прийняттям управлінських рішень, по їхньому запобіганню або мінімізації (хеджуванню, перерозподілу, диверсифікації тощо).

Банком впроваджено трирівневу систему контролю ризиків. На першому рівні бізнес-підрозділи проводять попередній та оперативний контроль у встановлених обмеженнях, протягом проведення операції. На другому рівні бек-офіс здійснює поточний контроль щодо дотримання бізнес-підрозділами встановлених обмежень. На третьому рівні попередній та наступний незалежний контроль ризиків здійснюють спеціалізовані підрозділи, які є відповідними за контроль ризиків.

Головне завдання управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризиків і подальше забезпечення дотримання встановлених лімітів. Оціночна міра ризику, що приймається, також служить основою для оптимального розподілу капіталу, з урахуванням ризиків, ціноутворення за операціями та оцінки результатів діяльності. Управління операційними та юридичними ризиками має забезпечувати належне дотримання внутрішніх регламентів та процедур з метою їхньої мінімізації.

Кредитний ризик – це ризик фінансових втрат, які з'являються внаслідок невиконання зобов'язань позичальником або контрагентом банку.

З метою управління кредитним ризиком застосовуються такі засоби контролю та управління:

Оцінка ризику за кожним кредитним продуктом здійснюється, виходячи з системи внутрішньобанківських рейтингів. Оцінка рівня ризику для позичальників-фізичних осіб виконується з використанням стандартизації продуктів і розробки механізмів оцінювання платоспроможності позичальника. Для вимірювання ризиків за кредитними продуктами, що надані юридичним особам, використовуються інструменти, наведені нижче:

Лімітування операцій з надання кредитних продуктів. Система лімітування включає в себе:

- обсяг на ліміти, що обмежують кредитні ризики концентрації за підрозділами, видами продуктів, регіонами, галузями тощо;
- обсяг на ліміти за контрагентами;
- ліміти за кожним кредитним продуктом, розраховуються відповідно з власними методиками оцінки ризику.

Моніторинг кредитних ризиків діючих продуктів здійснюється регулярно та має напрямок на виявлення факторів, які підвищують ризики, з метою їхньої подальшої нейтралізації та зменшення концентрації.

Управління кредитними ризиками здійснюється за допомогою регулярного аналізу здатності існуючих та потенційних позичальників погасити процентні платежі та суму заборгованості, а також за допомогою змінювання кредитних лімітів, у разі необхідності. Крім того, банк управляє кредитними ризиками шляхом залучення додаткового забезпечення, у тому числі шляхом отримання поручительств компаній та фізичних осіб.

Кредитний ризик за позабалансовими фінансовими інструментами визначається як вірогідність збитків, які можуть виникнути за умов нездатності іншого учасника операцій з цим фінансовим інструментом виконати умови угоди. Банк застосовує ту ж саму кредитну політику відносно умовних зобов'язань, балансових фінансових інструментів, що ґрунтується на процедурах узгодження угод, використання лімітів, обмежуючих ризик, і моніторингу фінансового стану контрагента.

У банку створено Кредитний комітет, який здійснює моніторинг кредитного ризику. Політика з управління кредитними ризиками розглядається і затверджується Правлінням банку.

Ринкові ризики. Ринкові ризики виникають у разі отримання збитків унаслідок зменшення вартості портфеля цінних паперів та інших ринкових активів за несприятливих умов змін параметрів ринку (ціна, ставка та курси валют). Відносно ринкових ризиків використовуються такі засоби контролю та управління:

Моніторинг ринкових ризиків включає приведення усіх відкритих позицій до ринкових цін, з метою виявлення поточної вартості портфеля і змін оцінки очікуваних потенційних втрат.

Хеджування виконується як додаткові угоди з фінансовими інструментами.

Диверсифікація портфелів за різними ринковими інструментами та сегментами ринку.

Методики з управління ринковими ризиками, а також тарифна політика банку розробляються відповідно Комітетом з управління активами та Тарифним комітетом і затверджуються Правлінням банку.

Ризик змін відсоткової ставки оцінюється ступенем впливу на проценту маржу та чистий процентних дохід. На практиці, відсоткові ставки встановлюються на короткостроковий термін. За відсутністю інструментів з хеджування банк, зазвичай, намагається підтримувати збіжності за відсотковими ставками. У таблиці (Таблиця 5.1) наведено аналіз ефективних відсоткових ставок за видами основних валют для основних грошових фінансових інструментів. Аналіз підготовлено банком на підставі середньозважених відсоткових ставок станом на кінець 2006 року.

Таблиця 5.1. Ефективні відсоткові ставки на 01.01.2007 р.

Показник	Українські гривні, %	Вільноконвертована валюта, %
Активи		
Кошти в інших банках	6,3	4,0
Кредити клієнтам	18,7	12,3
Фінансові активи на продаж	16,3	-
Зобов'язання		
Кошти в інших банках	3,7	6,1
Кошти клієнтів	12,4	4,6

Валютний ризик. У розпорядженні банку перебувають активи та зобов'язання, номіновані у декількох іноземних валютах. Банк приймає на себе ризик, пов'язаний із коливаннями обмінних курсів на його фінансовий стан та потоки грошових коштів. Банк на щоденній основі здійснює контроль за виконанням нормативів та лімітів, що встановлені НБУ щодо виконання основних валютних ризиків.

Ризик ліквідності. Ризик ліквідності виникає при розбіжностях у строках вимог за активними операціями із строками погашення за пасивними операціями. Банк підпадає під ризик у зв'язку із щоденною необхідністю використання наявних грошових коштів для розрахунку за рахунками клієнтів, у разі настанні строків погашення депозитів, видачі кредитів, здійсненням виплат за гарантіями. Банк не акумулює грошові кошти на випадок одночасного виконання зобов'язань за всіма зазначеними вище вимогами, оскільки Банк у змозі практично прогнозувати необхідний рівень грошових коштів для виконання цих зобов'язань.

Банком створено механізми з управління ліквідністю з метою постійного забезпечення наявних грошових коштів для своєчасного виконання своїх зобов'язань. Політика банку з управління ліквідністю розроблюється Комітетом з управління активами та пасивами, розглядається та затверджуються Правлінням банку. Управління ліквідністю здійснюється за такими основними принципами:

- обґрунтовані оцінка та прогнозування кризи ліквідності;
- завчасне підготування умов для недопущення/успішного здолання вірогідної кризи;
- заходи щодо ефективного управління ліквідності;
- заходи ефективного контролю функціонування системи управління ліквідністю і формування внутрішньої та зовнішньої звітності.

З метою забезпечення об'єктивного відображення фактичної ситуації встановлюються обов'язковий розподіл повноважень та відповідальності поміж підрозділами, які входять у систему керування ліквідністю:

- приймають стратегічне рішення;
- регулюють управління ліквідністю;
- аналізують та контролюють.

Для управління *миттєвою ліквідністю* використовується принцип попереджувального отримання та обліку у розрахунку позиції інформації щодо календарних угод, клієнтських надходженням/списаннях на бази прогнозу та інсайдерської інформації. Моніторинг та управління миттєвою ліквідністю здійснюється за використанням автоматизованої системи обліку платежів.

Для управління *поточною та середньостроковою ліквідністю* використовуються платіжний календар банку, за яким розраховуються оцінки ліквідності, вплив на ліквідність великих угод, та заходів, які можуть прийматися для узгодження оцінок з бажаними значеннями.

Статистичний аналіз стану миттєвої поточної та короткострокової ліквідностей виконуються за розрахунками економічних нормативів згідно з вимогами НБУ. У випадку значних, більш, ніж на 20%, змін значень нормативів за останні 3 місяці особливо протягом останнього місяця звітного періоду, виконується аналіз причин (змін активів та зобов'язань), які викликали значні зміни значень нормативів.

Передбачені заходи у випадку недостатності ліквідності та неможливості його покриття з традиційних джерел. Залежно від складності ситуації та загального стану фінансової системи банк може використовувати такі заходи:

- реалізація частини активів у разі зменшення їхньої ліквідності;
- укладення угод з рефінансування з НБУ;
- обмеження щодо росту активів за окремими видами бізнесу;
- зміна ставок та тарифів;
- робота з найбільшими клієнтами та контрагентами з метою розміщення коштів на тривалий термін.

Операційний ризик передбачує такі заходи з управління та відповідні інструменти:

- *стандартизація та розвиток технологій* шляхом впровадження інформаційних технологій, які дозволяють зменшити рівень операцій, неавтоматизованими заходами;
- *лімітування повноважень*. Впроваджено багаторівневу систему обмежень повноважень та відповідальних осіб та колегіальних органів, визначено відповідальність та взаємозамінність працівників на всіх ділянках роботи;
- *контроль*. Дія системи процедур, спрямованих на недопущення або виявлення порушень вимог законодавства, нормативних актів і стандартів професійної діяльності, урегулювання конфліктів та інтересів, забезпечення належного рівня надійності, відповідно з характером та масштабом операцій, що виконуються.

За результатами постійного аналізу ризиків формуються управлінська звітність для керівництва банку, яка передбачує не тільки оцінювання рівня ризиків, але й пропозиції щодо необхідних для обмеження та диверсифікації ризиків заходів.

Комітетом з активно-пасивних операцій затверджено базові показники спреду і маржі та прогнозну структуру балансу ТОВ «БМ Банк» на 2007 фінансовий рік (Таблиця 5.2 та Таблиця 5.3).

Таблиця 5.2 Базові показники спреду та маржі на 2007 рік

Статті балансу	01.01.07 (факт)
Серед, %	4,51
в національній валюті	3,35
в іноземній валюті	5,45
Чиста маржа, %	6,57
в національній валюті	6,39
в іноземній валюті	6,75

Таблиця 5.3. Прогнозна структура балансу на 2007 рік.

Показник	01.04.2007 р.	01.07.2007 р.	01.10.2007 р.	01.01.2008 р.
Структура активів:				
Коррахунок в НБУ та каса	3,7%	3,5%	3,5%	3,7%
Кореспондентські рахунки в інших банках	3,7%	3,2%	2,6%	2,1%
Міжбанківські кредити/депозити	16,1%	12,8%	10,3%	9,3%
Кредити видані клієнтам	68,6%	71,8%	74,6%	75,4%
Цінні папери	5,8%	5,6%	5,9%	6,3%
Основні засоби та нематеріальні активи	0,9%	1,4%	1,4%	1,5%
Інші активи, в т.ч. дебіторська заборгованість	0,7%	1,0%	0,9%	1,0%
Нараховані доходи	0,6%	0,8%	0,8%	0,7%
Структура пасивів:				
Кореспондентські рахунки інших банків	10,8%	8,9%	7,0%	5,1%
Міжбанківські кредити/депозити залучені на внутрішньому ринку	19,7%	11,1%	10,6%	6,2%
Міжбанківські кредити/депозити залучені від Банку Москви	-	8,3%	17,3%	28,0%
Кошти клієнтів, в т.ч. (питома вага в коштах клієнтів):	47,9%	43,6%	43,2%	44,3%
- кошти юридичних осіб	91,0%	89,3%	83,0%	76,9%
- кошти фізичних осіб	8,5%	10,1%	11,1%	12,6%
- цінні папери власного боргу	0,0%	0,0%	5,3%	9,8%
- кредиторська заборгованість	0,5%	0,7%	0,6%	0,7%
Резерви та нарахування	0,7%	0,7%	0,7%	0,6%
Інші зобов'язання	0,6%	12,6%	2,1%	2,3%
Капітал банку:	20,4%	14,8%	19,1%	13,4%

Як видно з наведених даних, протягом 2007 року банк розвиватиме основний напрямок діяльності – кредитування, та підвищить питому вагу наданих кредитів на 6,8 в. п. - до 75,4% в активах, зменшить питому вагу власного капіталу до 13,4% та, відповідно, знизить показники покриття активних операцій та кредитно інвестиційних ризиків власним капіталом, диверсифікує ресурсну базу за використанням фінансування від материнського Банку Москви (до 28% у пасивах) та емісією власних боргових зобов'язань (облігацій) (до 9,8% у пасивах).

У банку впроваджено трирівневу систему контролю ризиків, яка дозволяє банку управляти ризиками, своєчасно їх ідентифікувати, вимірювати та контролювати ризики, приймати управлінські рішення, із запобігання або мінімізації ризиків. У банку працюють три комітети (Кредитний комітет, Комітет з Управління активами та пасивами та Тарифний комітет), які визначають ліміти ризиків, слідкують за подальшим дотриманням встановлених лімітів, а також, внутрішніх регламентів та процедур, розраховують оптимальний розподіл капіталу з урахуванням ризиків, впроваджують та корегують політику ціноутворення за операціями та оцінюють результати діяльності підрозділів банку.

6. Виконання планів ТОВ «БМ Банк» на 2006 рік

Управлінням бюджетування, контролінгу та розвитку ТОВ «БМ Банк» розраховано виконання плану за 2006 фінансовий рік за балансовими та бюджетними показниками. Інформацію щодо виконання планів наведено у таблицях (Таблиця 6.1, Таблиця 6.2, Таблиця 6.3).

Таблиця 6.1. Виконання ТОВ «БМ Банк» плану на 2006 рік (Активи)

Показник	План на 01.01.2007 р., грн.	Факт на 01.07.2007 р.		Виконання плану, %
		Гривні	Питома вага, %	
ВИСОКОЛІКВІДНІ АКТИВИ	27 452 332,3	81 364 874,1	21,8	296,4
Готівкові кошти	1 654 332,3	965 158,9	0,3	58,3
Кошти в НБУ (корраунок)	7 500 000,0	19 672 985,1	5,3	262,3
Корраунки в інших банках	18 298 000,0	60 726 730,1	16,2	331,9
МІЖБАНКІВСЬКІ КРЕДИТИ І ДЕПОЗИТИ	46 500 000,0	57 878 500,0	15,5	124,5
КРЕДИТНИЙ ПОРТФЕЛЬ	210 177 588,2	211 507 716,9	56,6	100,6
Кредити юридичних осіб	190 677 588,2	188 414 546,7	50,4	98,8
Кредити фізичних осіб	19 500 000,0	23 093 170,1	6,2	118,4
ЦІННІ ПАПЕРИ	17 500 000,0	18 902 969,6	5,1	108,0
ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ	-	1 269 739,6	0,3	-
дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	-	7 159,9	0,0	-
дебіторська заборгованість за гос. діяльністю	-	786 929,0	0,2	-
дебіторська заборгованість за податками	-	25 650,7	0,0	-
дебіторська заборгованість за фін. інструментами	-	450 000,0	0,1	-
ІНШІ АКТИВИ	1 356 041,5	252 319,7	0,1	112,2
ТМЦ	-	4 851,3	0,0	-
витрати майбутніх періодів	-	247 468,4	0,1	-
ДОВГОСТРОКОВІ ВКЛАДЕННЯ	2 603 735,0	1 847 416,4	0,5	71,0
основні засоби	2 077 217,0	1 340 043,1	0,4	64,5
нематеріальні активи	526 518,0	507 373,3	0,1	96,4
НАРАХОВАНІ ДОХОДИ	1 020 000,0	1 151 815,4	0,3	112,9
Нараховані доходи	1 020 000,0	1 151 815,4	0,3	112,9
за розміщеннями в інших банках	-	87 753,7	0,0	-
за операціями з юридичними особами	-	480 238,6	0,1	-
за операціями з фізичними особами	-	173 459,2	0,0	-
за операціям з ЦП	-	408 609,5	0,1	-
інші нараховані доходи	-	1 754,4	0,0	-
Прострочені нараховані доходи	-	0,0	0,0	-
РЕЗЕРВИ	-564 643,5	-365 875,9	-0,1	64,8
резерви під заборгованість інших банків	-14 886,0	-13 571,1	0,0	91,2
резерви під кредити	-549 757,5	-352 304,8	-0,1	64,1
Активи усього:	306 045 053,5	373 809 475,8	100,0	122,1

Таблиця 6.2 Виконання ТОВ «БМ Банк» плану на 2006 рік (Пасиви)

Показник	План на 01.01.2007 р., грн.	Факт на 01.01.2007 р.		Виконання плану, %
		Грн.	Питома вага, %	
ЗАЛУЧЕНІ КОШТИ	241 532 904,2	281 485 455,4	75,3	116,5
Кор. рахунки інших банків	42 356 040,0	72 311 936,3	19,3	170,7
Міжбанківські кредити, депозити	54 910 828,0	40 400 000,0	10,8	73,6
короткострокові МБК і МБД	-	40 400 000,0	10,8	-
довгострокові МБК і МБД	-	0,0	0,0	-
Бюджетні кошти	-	0,0	0,0	-
Залучені кошти юридичних осіб	127 049 294,2	156 954 122,1	42,0	123,5
кошти до запитання юридичних осіб	46 543 117,2	40 839 521,6	10,9	87,7
короткострокові депозити юридичних осіб	80 506 177,0	16 488 886,2	4,4	144,2
довгострокові депозити юридичних осіб	-	99 625 714,3	26,7	-
Залучені кошти фізичних осіб	17 216 742,0	11 819 397,1	3,2	68,7
кошти до запитання фіз. осіб	15 000,0	117 841,7	0,0	785,6
короткострокові депозити фіз. осіб	17 201 742,0	317 183,9	0,1	68,0
довгострокові депозити фіз. осіб	-	11 384 371,5	3,0	-
ДОВГА ВІДКРИТА ПОЗИЦІЯ БАНКУ	-	0,0	0,0	-
довга ВВП	-	10 775 614,6	2,9	-
еквівалент довгої ВВП	-	-10 775 614,6	-2,9	-
КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ	100,0	414 941,1	0,1	-
Кредиторська заборгованість за операціями з банками	-	191 873,1	0,1	-
Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами	-	223 068,0	0,1	-
ІНШІ ПАСИВИ БАНКУ	52 105,7	25 600 908,2	6,8	49 132,7
Доходи майбутніх періодів	-	6 523,8	0,0	-
Кредиторська заборгованість за господарськими операціями	-	1 741,5	0,0	-
Кредиторська заборгованість за податками і обов'язковими платежами	-	341 706,3	0,1	-
Розрахунки з працівниками	-	321,5	0,0	-
Розрахунки з акціонерами	-	25 250 000,0	6,8	-
Резерви на покриття ризиків і втрат	-	615,0	0,0	-
Інші пасиви	-	0,0	0,0	-
НАРАХОВАНІ ВИТРАТИ	1 413 850,7	3 381 344,1	0,9	239,2
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ВСЬОГО	242 998 960,5	310 882 648,8	83,2	127,9
КАПІТАЛ	63 046 083,0	62 926 827,0	16,8	99,8
Статутний капітал банку	62 907 850,0	62 907 850,0	16,8	100,0
Зареєстрований статутний капітал банку	-	62 907 850,0	16,8	-
Результати переоцінки (цінні папери)	106 189,0	-27 563,3	0,0	-26,0
Фінансовий результат поточного року	32 044,0	46 540,3	0,0	145,24
Пасиви усього:	306 045 043,5	373 809 475,8	100,0	122,1

Таблиця 6.3. Виконання ТОВ «БМ Банк» бюджету на 2006 рік

Показник	План на 01.01.2007 р., грн.	Факт на 01.01.2007 р., грн	Виконання плану , %
13 ПРИБУТОК /ЗБИТОК до оподаткування (п.3+п.6+п.7+п.11-п.12)	45 773,7	848 556,5	1 853,8
14.ПОДАТОК НА ПРИБУТОК (79)	13 733,0	802 016,2	5 840,1
15. ЧИСТИЙ ПРИБУТОК балансовий (п.13-п.14)	32 045	46 540,3	145,2
Чистий балансовий прибуток в USD (курс 1 USD=5,05 UAH)	\$6 345	\$9 215,9	145,2
ДОХОДИ	18 331 178,5	20 483 873,1	111,7
ВИТРАТИ	18 299 136,8	20 437 332,7	111,7

За інформацією, наданою банком, перший рік своєї діяльності ТОВ «БМ Банк» закінчив з фінансовим результатом у розмірі 9,2 тис. дол. США. Слід зауважити, що при реєстрації Банку виникли від'ємні курсові різниці за рахунок конвертації євро у гривню у розмірі 454 тис. дол. США. Без урахування курсової різниці, одержаної до початку своєї фінансової діяльності (і за результатами перевірки зовнішнього аудиту за міжнародними стандартами обліку), фінансовий результат складе 400 тис. дол. США.

Банк виконав як балансові, так і бюджетні плани за основними фінансовими показниками: за обсягом активів перевиконав план на 22,1%, за зобов'язаннями – на 27,9%, за обсягом чистого прибутку – на 45,2%

7. Стратегія розвитку ТОВ «БМ Банк» на 2007-2009 рр.

ТОВ «БМ Банк» визначені основні стратегічні напрямки розвитку на 2007-2009 рр. серед яких основними є:

- досягнення ринкової долі не менш ніж 1% чистих активів української банківської системи;
- значна інтенсифікація та диверсифікація діяльності за клієнтськими сегментами та продуктами. При цьому, щорічний приріст чистих активів Банку має складати не менш ніж 158% для створення ефекту «масштабності»;
- входження Банку на 01.01.2010 р. у другу групу провідних банків України, згідно з діючою класифікацією НБУ;
- активний розвиток регіональної мережі Банку.

Банком заплановано відкриття впродовж 2007-2009 рр. 100 універсальних точок продажу у всіх великих інвестиційно-привабливих обласних центрах України, які згідно з інвестиційним рейтингом міст України, що проводиться Інститутом реформ, віднесені до групи «лідерів» - Київ, Харків, Донецьк, Дніпропетровськ, Одеса, а також обласних центрів, що відносяться до групи «переслідувачів лідерів»: Львів, Ужгород, Запоріжжя, Полтава і АР Крим.

Формування мережі передбачається здійснювати у форматі безбалансових відділень, що пояснюється відносною дешевизною, підконтрольністю Головному офісу. Пріоритетність та доцільність відкриття точок продажів у тому або іншому регіоні в кожному планованому році регламентуватиметься основними принципами місце розташування регіональних підрозділів:

- зручне розташування в центральній частині міст, і доступність клієнтів з різним рівнем доходу (наявність зручної парковки, близькість станцій метро, перетин маршрутів транспорту), упорядкованість прилеглої території;
- наявність поблизу крупної споживчої інфраструктури;
- великий та постійний потік людей;
- компактність приміщення, можливість розміщення зовнішньої реклами та встановлення банкомату.

У наступній таблиці Таблиця 7.1. наведено основні ринкові показники банку на 2007–2009 фінансові роки.

Таблиця 7.1. Фактичні та планові ринкові позиції банку на 2007-2009 рр.

Показник	2006 (факт)	2007 (план)	2008 (план)	2009 (план)
Доля ринку, %:				
- За обсягом чистих активів	0,11	0,32	0,59	1,10
- За обсягом капіталу	0,15	0,23	0,50	0,75
- За кредитним портфелем, у тому числі:	0,09	0,33	61,00	1,15
(юридичним особам)	0,11	0,45	0,86	1,60
(фізичним особам)	0,03	0,14	0,31	0,7
- За депозитним портфелем, у тому числі:	0,04	0,13	0,28	0,68
(юридичних осіб)	0,25	0,30	0,80	1,80
(фізичних осіб)	0,02	0,04	0,10	0,25
Рентабельність активів (ROA)*, %	0,025	0,61	0,70	1,14
Рентабельність капіталу (ROE)*, %	0,077	4,35	5,77	13,07
Обсяг витрат на виробництво одиниці доходів (Cost/Income Ratio), %	83	69,79	67,33	56,89
Питома вага регулярних нетто-доходів у операційному результаті, %	92,91	92,45	91,46	82,63
Чистий прибуток, тис. дол. США	9,2	1 000	2 800	10 000
Відношення обсягу резервів за кредитами до обсягу клієнтських кредитів, %	0,14	1,20	2,00	2,50
Обсяг активів на одного працівника, тис. дол. США	1 276	1 131	1 140	1 304
Обсяг кредитних вкладень клієнтів на одного працівника, тис. дол. США	722	864	894	1 044
Обсяг залучених коштів клієнтів на одного працівника, тис. дол. США	576	1 803	4 934	14 678
Обсяг прибутку на одного працівника, тис. дол. США	0,16	4,5	5,9	10,9
Кількість працівників, осіб	576	1 803	4 934	14 678

* Фактичні показники, що розраховуються Кредит-Рейтинг, можуть не співпадати з показниками, що розраховуються банком, у зв'язку із можливими розбіжностями у методології

У наступній таблиці Таблиця 7.2. наведено основні ринкові показники банку на 2007–2009 фінансові роки.

Таблиця 7.2. Фактичні та прогнозні показники ТОВ «БМ Банк» на 2007-2009 рр., млн. дол. США

Статті балансу	01.01.07 (факт)	На 01.01.08 (план)	На 01.01.09 (план)	На 01.01.10 (план)			
Активи							
Кредитування юридичні осіб (без урахування банків)	37,3	159,4	247,3%	332,7	208,7%	675,3	202,9%
Залишки за НОСТРО рахунками	12	5,2	43%	11,5	221,2%	23,3	202,6%
Міжбанківське кредитування	11,5	23,2	201,7%	36,5	63,7%	56,7	155,3%
Операції з цінними паперами	3,7	15,8	427,0%	35,2	157,3%	85,1	241,7%
Кредитування фізичних осіб	4,6	31,5	684,8%	94,6	300,3%	284,7	301,0%
Основні засоби та нематеріальні активи	0,4	3,7	925,0%	11,5	310,8%	19,5	170,0%
Усього активів:	74,0	250,0	337,8%	545,0	218%	1 200,0	220,1%
Пасиви							
Залишки коштів на клієнтських рахунках (без урахування банків)	31,1	85,2	126,2%	219,0	127,0%	604,7	118,2%
Коррахунки, в т. ч:	14,3	12,7	88,8%	16,6	130,7%	20,4	122,9%
- коррахунок Банку Москви	8,4	11	131,0%	13,3	121,0%	16,0	120,3%
МБК, в т. ч.:	8,0	85,6	1070,0%	140,5	164,1%	200,2	142,5%
- кошти, залучені від Банку Москви*	0	70,0	-	100,0	142,8%	160,0	160,0%
Залучені кошти фізичних осіб	2,3	14,0	608,7%	52,4	374,3%	198,2	378,2%
Власний капітал	12,5	33,5	268,0%	71,4	213,1%	81,5	114,1%
у т. ч. прибуток	0,0092	1,0	-	2,8	280,0%	10,0	357,1%

Висновок

За результатами проведеного аналізу основних показників та аспектів діяльності ТОВ «БМ Банк», рейтинговим агентством визначено довгостроковий кредитний рейтинг банку контрагента на рівні «uBBB» із прогнозом «стабільний».

Генеральний директор

С.А. Дубко

В. о. начальника відділу рейтингів фінансового сектора

О.В. Шубіна

Провідний фінансовий аналітик відділу рейтингів фінансового сектора

І.Ю. Козловська

Додатки

Додаток 1
Дані балансу ТОВ «БМ Банк», грн.

	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007
Активи				
Грошові кошти та ЦП НБУ	4 070 447,25	10 811 346,59	12 778 538,95	20 638 144,04
Кошти в інших банках	43 173 864,55	51 765 775,37	86 515 120,10	118 605 230,09
Кредити клієнтам	29 001 187,48	81 975 019,49	135 003 490,48	211 507 716,87
Цінні папери	499 510,00	5 296 100,41	16 561 617,01	18 902 969,57
Основні засоби та нематеріальні активи	826 503,40	1 079 175,04	1 153 734,53	1 847 416,39
Нараховані доходи	353 565,55	260 373,56	823 915,16	1 150 061,01
Резерви	-372 496,74	-96 290,35	-222 643,43	-365 875,86
Інші активи	248 869,64	222 770,60	1 593 274,83	1 523 813,69
Разом активи:	77 801 451,13	151 314 270,71	254 207 047,63	373 809 475,80
Зобов'язання				
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти комерційних банків	9 251 676,36	55 943 269,59	89 232 655,87	112 903 809,45
Депозити юридичних осіб	6 720 254,57	30 098 104,79	86 216 045,53	157 177 190,05
Депозити фізичних осіб	3 119 319,91	4 993 401,88	8 848 455,65	11 819 397,06
Кошти державних органів, виборчих фондів тощо	0,00	0,00	7 500 000,00	0,00
Боргові ЦП	0,00	0,00	0,00	0,00
Інші зобов'язання	126 406,96	391 897,35	957 565,53	3 732 252,26
Всього зобов'язань	19 217 657,80	91 426 673,61	192 754 722,58	285 632 648,82
Власний капітал				
Статутний капітал	62 907 850,00	62 907 850,00	62 907 850,00	62 907 850,00
Резерви	0,00	0,00	0,00	0,00
Накопичений профіцит	-4 323 566,67	-3 010 732,90	-1 561 714,26	46 540,32
Інший власний капітал	-490,00	-9 520,00	106 189,31	25 222 436,66
Всього власного капіталу	58 583 793,33	59 887 597,10	61 452 325,05	88 176 826,98

Дані звіту про фінансові результати ТОВ «БМ Банк», грн.

	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007
Доходи				
Процентні доходи	1 313 652,79	4 139 735,18	9 370 686,59	17 961 795,35
Комісійні доходи	61 747,36	509 141,66	1 180 201,32	3 488 112,78
Торговельний дохід	-2 827 578,88	-2 407 351,40	-2 058 516,66	-1 452 224,62
Інші доходи	6,84	36,98	197,24	486 189,55
Разом доходів	-1 452 171,89	2 241 562,42	8 492 568,49	20 483 873,06
Витрати				
Процентні витрати	62 009,24	771 210,03	2 941 964,17	8 197 834,48
Комісійні витрати	231 766,91	491 918,98	891 270,28	2 600 241,60
Інші банківські операційні витрати	288 973,78	470 182,88	624 437,28	873 843,28
Інші небанківські операційні витрати	1 916 148,11	3 422 693,06	5 361 578,50	7 596 906,31
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00
Відрахування до резервів	372 496,74	96 290,37	235 032,52	366 490,88
Сплата податків	0,00	0,00	0,00	802 016,19
Всього витрати	2 871 394,78	5 252 295,32	10 054 282,75	20 437 332,74
	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007
Фінансовий результат	-4 323 567	-3 010 733	-1 561 714	46 540